

ŠIBENSKI LIST

GLASILO ŽUPANIJSKOG LISTA

GOD. XXXII.
BROJ 1573

IZDAVAC
Šibenik

CIJENA
500 HRD

MINISTAR GRADITELJSTVA ZLATKO TOMČIĆ BORAVIO
U ŠIBENIKU I POSJETIO NP „KORNATI“

INTERVENTNIM MJERAMA PROTIV HEFNERA

Iako bez točnijih analiza nije moguć zaključak, na sastanku koji je Zlatko Tomčić, ministar za graditeljstvo i zaštitu okoliša u Vladi RH, održao s predstavnicima Pirovca, općine Tisno i Županije šibenske, dogovoreno je da se tek nakon prostorne analize Pirovca i izrade prostornog plana Županije šibenske odluči koji će se objekti u Pirovcu, a riječ je u prvome redu o Hefnerovim apartmanima, moći legalizirati ili — rušiti. Posjetivši NP „Kornati“, ministar se uvjerio da to područje nije devastirano, ali će se, kazao je, postojeći objekti moći ozakoniti uz posebne uvjete, kao što će i za svaku buduću gradnju trebatи posebne dozvole, izdane na temelju strogih normi ponašanja u visoko vrijednom prostoru Kornata.

Stranice 6. i 7.

ZA KOGA NAVIJA MILAN ĐUKIĆ?

Daleko smo od svake pomisli da Srbi koji nisu počinili zločine ne bi trebali imati sva građanska prava, a uz to i kulturnu autonomiju, pa i svojevrsni oblik teritorijalne, u dva kotara gdje su činili prije rata većinu, ali svaki zahtjev mimo toga je zapravo potkopavanje temelja hrvatske države, usmjeravanje prema ratnim stradanjima svih njenih građana pa i Srba. Znakovito je i to da se politička opcija gospodina Đukića radikalizira ovisno o približavanju Hrvatske i SRJ. Od skromnog političara u okvirima ustavnih načela pritisnutoga grigesima sunarodnjaka, umjesto u zagovornika i tumača realnih političkih rješenja, nezadrživo izrasta u političara jugoslavenskih gabarita i opcija na tlu Hrvatske.

U ŽARIŠTU

MINISTAR ZDRAVSTVA I DIREKTOR HRVATSKEGA
ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U ŠIBENIKU

»NEKA IZVOLE POLOŽITI RAČUN«

»Vi možete dalje istraživati gdje su sredstva samodoprinosu namijenjena izgradnji kirurgije, zašto su utrošena i tko ih je utrošio. Ali istražujte u svom vtorištu. Republički fond niti može preuzeti odgovornost niti može davati odštetne zahtjeve“, poručio je šibenskim medicinarnima dr. Stjepan Turek, direktor Hrvatskog fonda za zdravstveno osiguranje
Stranica 2.

MARKO BAREŠA, v.d.
PROČELNIK ŽUPANIJSKOG
UREDZA ZA GOSPODARSTVO

MA LI ŠIBENSKO GOSPODARSTVO ZGLEDA?

Nepovoljna kretanja u šibenskom gospodarstvu nastavljaju se i dalje. Fizički obujam industrijske proizvodnje iznosi nešto više od 32 posto u odnosu na predratno vrijeme. O turističkoj djelatnosti nema niti govor! Tko će i kako obnoviti hotele i sanirati ogromne ratne štete?

Stranica 4.

Snijeg je
otjerao
jugo

Što se događa kada u nas padne snijeg? Ništa manje, niti blaže — izvanredno stanje. Jeste li utoplili limune, bugenvilije i svu ostalu zelen koju led može ubiti? Ili još važnije — je li vam nestalo drva? Ne bi bilo čudno — zimu u kojoj su „haralić jugo i kiša i u kojoj smo uštedjeli na grijanju, prekinuli su led i snijeg. Na radost svima koji su ovih dana trebali bri-nuti isključivo — o grudanju.

(Snimio: V. Polic)

MINISTAR ZDRAVSTVA I DIREKTOR HRVATSKOGA ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE U ŠIBENIKU

»NEKA IZVOLE POLOŽITI RAČUN«

Hrvatski ministar zdravstva dr. Andrija Hebrang sa svojim suradnicima boravio u Šibeniku u sklopu, kako će sam kazati, »dalmatinske turneje«. U upravnoj zgradi Medicinskog centra razgovarao je s liječnicima MC, predstvincima Ljekarne, drniškog Doma zdravlja, a skupu je bio nazočan i dožupan Josip Odak. Nakon razgovora ministar je obišao šibensku bolnicu i na izrčitu želju pogledao sva ratna oštećenja te obećao pomoći u sanaciji

D ošli smo da vidimo vaše probleme s kojima smo uglavnom upoznati, da se pokušamo dogovoriti o njihovim rješenjima, da iznesemo vizije u reorganizaciji zdravstvenog sustava i što je najvažnije, da iznesemo naš projekt prilagodbe finansijskoj situaciji koja je kao što znate u Hrvatskoj izuzetno teška», rekao je na početku svog obraćanja šibenskim medicinarna ministar zdravstva dr. Andrija Hebrang. Govoreći o zakonskim obvezama koje slijede u reorganizaciji zdravstvenog sustava Hebrang je podsjetio da se prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i Medicinski centar treba podijeliti na dvije ustanove, Opću bolnicu i Dom zdravlja. U njima će biti imenovana upravna vijeća koje će upravljati cijelokupnim poslovanjem te stručna koja će upravljati stručnim radom i koje će voditi glavnu riječ u reorganizaciji na razini primarne te područne zdravstvene zaštite.

Hrvatsko će zdravstvo ove godine, prema Hebrangovim rječima raspolažati sa tri puta manje sredstava nego što ih je imalo '90, a »tri puta manje novca znači tri puta manje troška«. Godišnje po osiguraniku Hrvatskom zdravstvu pripada dvjesto njemačkih maraka, a primjerice američko koje ima tisuću i dvjesto dolara godišnje bankrotiralo je zbog čega ga je Clinton proglašio prioritetnim unutarnjim političkim problemom. Potrošnju ove godine treba smanjiti za 25 posto, ali ušteda ne smije ići na štetu bolesnika.

»To znači da potrošnju treba racionalizirati u onim dijagnostičkim i tera-

pijskim zahvatima koji nisu od presudnog značaja za konačno izlječenje bolesnika. Istodobno, to znači kontrolirati put novca u našim novčanim odnosima tako da se svaki dinar može pratiti i može se točno znati zašto je izdan. Kako u ovim teškim gospodarskim ali i ratnim vremenima cijela Hrvatska nije jednako pogodena, Dalmacija i Slavonija daleko su teže pogodene, centrali-

zacija financijskog poslovanja ima za cilj da Hrvatska pomogne tim regijama. Drugim riječima, radi se o preraspodjeli sredstava iz onih dijelova Hrvatske koji nisu oštećeni u one koji sami sebe ne mogu uzdržavati», objasnio je ministar zdravstva.

»Ratna bolnica ne može biti status koji će omogućiti nekontrollirani priliv sredstava već samo osiguranje

produženja života u postojećim okolnostima«, riječi su dr. Stjepana Tureka, direktora Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Kada se pogledaju analitički podaci MC za 31. 12. 93. ispada da bolnica nije poslovala s gubitkom jer ekvivalent onoga što potražuje kod Zavoda nalazi se u zalihami, a kad se te zalihe potroše i naplate bit će pokrivena sva dugovanja.

»Uvjeren sam da stvarnost nije takva«, kaže Turek.

Stjepan Turek dotakao je i pitanje sredstava šibenskog samodoprinosu za kuririju. »Bliži SIŽ i USIZ taj su novac plasirali, utrošili, i o tome postoji dio dokumentacije, a dio nije nikad napravljen između SIŽ-a i Uprave MC. Prema tome Republički fond koji je u 1990. godini počeo raditi nije na žiro-račun bivšeg SIŽ-a preuzeo sredstava koja bi trebao dugovati MC. Za ono što su pojedine vrhuške međusobno dogovarele Fond ne može preuzeti obvezu jer te osobe su žive i neka izvole položiti račun. Zbog čega jedino u gradu Šibeniku u cijeloj Hrvatskoj SIŽ za zdravstveno osiguranje nije sačinio završni račun za devet mjeseci poslovanja. Takvo pitanje gospodo treba postaviti i vidjeti koji su to subjekti koji su novac trebali vratiti a nisu ga vratili. Zbog čega uprava MC u 1990. godini nije jasno u završnom računu definirala sredstva koja potražuje od bivšeg SIŽ-a, a iz dokumenta se vidi da je Uprava dobila dio sredstava koja je isplatala kao osobne dohotke«, kazao je u svom obraćanju šibenskim medicinarna Stjepan Turek, i naglasio kako je očito da su se pojedinci tada držali dežive »poslije nas potop«, a za takvo počinjanje Fond niti može preuzeti odgovornost niti može davati odštete zahtjeve. Pitanje dugovanja samodoprinos komisiji je utvrđeno na temelju dokumenata koji postoje što je bio zadnji dogovor Zavoda i Uprave MC. »Na temelju tog zapisnika, poručio je Turek šibenskim »bijelima«, »vi možete dalje istraživati gdje su novci, zašto su utrošeni i tko ih je utrošio. Ali istražujte u svom dvorištu. Ne bih uzeo u patologiju politike i svega drugog što je uz to vezano. Očito je da je novac potrošen, nažalost, vrlo vjerojatno, bespovratno.«

L.M.
(Foto: Vilson POLIC)

KRONIKA

Kninski prognanici koji su bili smješteni u hotelima »Zora«, »Slava« i »Raduča« u Primostenu prešeli su se u hotel »Marina lučica«. Premještanje kninskih prognanika s poluotoka Raduča u hotel »Marina lučica« potrebno je zbog pripreme turističke sezone. Na preseljenje su kninski prognanici pristali tek nakon razgovora sa šibenskim županom Paškom Bubalom.

Svoju prvu donaciju dobio je vrtić JUTRO u kojem se vodi skrb za djecu s teškoćama u razvoju. Vrijedna medicinska rehabilitacijska oprema kupljena je dijelom novcem obitelji Čurić iz njemačkog grada Offenbaha, a dijelom prijelazima kupaca njihova dučana što ga imaju u tom gradu. Obitelj Čurić je tijekom rata pomoći slala i u druge krajeve Hrvatske.

Šibenski župan Paško Bubalo i predstavnici ustanova iz kulture otputovali su u Budimpeštu, gdje je bila otvorena izložba o životu i djelu Fausta Vraničića Šibenčanina. Izložba šibenskog Muzeja bit će postavljena u okviru manifestacije posvećene 400. obljetnici rođenja Baša Balinta velikog madarskog renesansnog pjesnika, čiji je supremenik i prijatelj bio Faust Vraničić.

U Zavodu za zapošljavanje u Šibeniku krajem siječnja bilo je 6826 prijavljenih radnika. U odnosu na prosinac broj nezaposlenih veći je za 47 osoba a u usporedbi sa siječnjem prošle godine u Šibeniku je prijavljeno sedamnaestero nezaposlenih više. Među trenutno nezaposlenim čak 67 posto je stručnih radnika.

Cetraestogodišnjica osnivanja Nacionalnog parka KORNATI obilježena je radnim sastankom predstavnika Nacionalnog parka Kornati općine Tisno i predstavnika Hrvatskog ekološkog društva. Taj sastanak bio je u prvom re-

du priprema za održavanje stručnog savjetovanja o prirodnim karakteristikama Nacionalnog parka Kornati te njegovim društvenim i gospodarskim značajem. Tim savjetovanjem trebala bi biti obilježena 15. godišnjica utemeljenja tog nacionalnog parka u rujnu 1995. godine. Organizatori savjetovanja bit će Hrvatsko ekološko društvo i Uprava nacionalnog parka Kornati, a pokrovitelj najverovatnije Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Kako se očekuje na savjetovanju bi trebalo sudjelovati više od stotinu znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva. Cilj je analizirati dosadašnje spoznaje o Nacionalnom parku Kornati i ostalom prostoru općine Tisno te na temelju njih utvrditi puteve njihova gospodarskog razvoja.

Radovi na rekonstrukciji palače Draganić, budućeg sjedišta Nacionalnog parka KRKA, nakon jednomjesečne stanke, ponovno su nastavljeni. Oko zgrade je postavljena zaštitna ograda, a u tijeku je postavljanje skele nakon čega će se pristupiti rekonstrukciji palače. Izvodač je poduzeće IZGRADNJA. Vrijednost radova je milijun njemačkih maraka, a sva sredstva će biti osigurana iz državnog proračuna. Uprava Nacionalnog parka bi se u nove prostorije trebala premjestiti početkom listopada ove godine, do kada bi rekonstrukcija palače Draganić trebala biti završena.

Na promociji zbirke moteta SACRAE CANTIONES Ivana Lukačića u crkvi sv. Franje održan je koncert na kojem je izvedeno šest Lukačićevih moteta. Na koncertu je nastupila sopranistica Sanja Madunić, tenor Želimir Puškarčić, a za orguljama Mario Penza. Uoči koncerta održana je konferencija za novinare u glazbenoj školi Ivana Lukačića. Gost konferencije bio je Alojzije Prosoli, direktor društva MUSICA SACRA i urednik projekta Lukačić, koji je prezentirao kasetu i CD SACRAE CANTIONES Ivana Lukačića. Riječ je, naime, o prvoj snimljenoj cijelokupnoj zbirci od 27 Lukačićevih moteta, tog remek-djela hrvatske sakralne ranobarokne glazbe.

S.G.

ZA KOGA NAVIJA

U ŽARIŠTU

I zvan svake sumnje, ovo vrijeme u kojem se najavljuju krupni događaji, poput zračne intervencije NATO-a, ako Srbu ne povuku topništvo iz sarajevskog okruženja, ipak najintenzivnije ispunjavaju odjeci Deklaracije o normalizaciji odnosa Hrvatske sa SRJ. Taj intenzitet traje već dva tjedna, a po svemu sudeći ispunit će i duže vremensko razdoblje. Nešto slično se osjećalo pred ono farnozno produženje mandata UNPROFOR-a krajem rujna i početkom listopada prošle godine.

Jesu li izravni kontakti između žrtve i agresora definitivno zamijenili svjetske posrednike? Hoće li taj oblik biti djelotvorniji od jalovih obećanja, kojima smo u početku vjerovali...?

Odgovor na to pitanje i niz drugih što izviru iz njih, nisu ne zaokupljaju kao znatljeljike, nego se izravno tiču naše egzistencije u nadolazećem vremenu. Zasigurno nema za nas sudbonosnijeg pitanja od onog, hoće li biti moguća mirna reintegracija okupiranih područja u državopopravni sustav Hrvatske ili će biti nužan još jedan, vjerojatno još krvavi oslobodilački rat da bi se postiglo to isto? Ovo pitanje ima posebnu težinu ovde, na ovim prostorima gdje su sve faze i oblici ovog nametnutog nam rata ostavili dubok trag u svim oblicima življenja. Najbolji dokaz je silno oživljene i normalizacija života u samom gradu za ovog kratkog primirja i neizvjesnosti.

Ima ipak nešto što je ovo teško vrijeme iskristaliziralo i izbacilo na površinu kao zajedničku želju, spas i naprosti uvjet opstanka. Ono u što se zaklinju čak i oni što su svoju egzistenciju vezali uz rat je mir. Vidi se to po svemu, s radio-stanicu odakle stizahu samo zvuci obojeni krviju i opjeni rakijom, u posljednje vrijeme stizu blaži tonovi. Što se to događa? Jesu li se umorili četnički vampiri? Budu li se možda razum ili su zadovoljni osvojenjem?

Mir je središnja točka do koje žrtva i agresor stižu iz suprotnih pravaca i s različitim ciljevima. Zato ga je teško ostvariti i onda kada se u njega svi zaklinju. U konkretnom slučaju, hrvatska strana pobunjenim Srbima nudi ono što je nudila i prije 1991. Ona je od mira bila silom udaljena i protiv svoje volje gurnuta u najprijavljiv i najpodmuklji rat. Hrvatska se dakle vraća miru kao svome polazištu i osnovnom kriteriju. Pobunjeni Srbi kao instrument velikosrpske politike do mira dolaze iz pravca osvajačkog rata. Ni mirom ne mogu i nisu mogli postići ono što žele, njima je rat osnovni kriterij i mjerilo uspješnosti. Mir im je nužno zlo, baš kao što je nama rat, njega ne biramo, drugi nam ga nameću.

1991. i 1994. godina

Koja je razlika između 1991. i 1994. u borbi za mir? Ogromna, jer uvjeti su do te mjeri izmijenjeni da agresor i žrtva imaju ili bolje rečeno mogu imati čak i dijametralno suprotnе uloge. Naime, ako bi mir značio

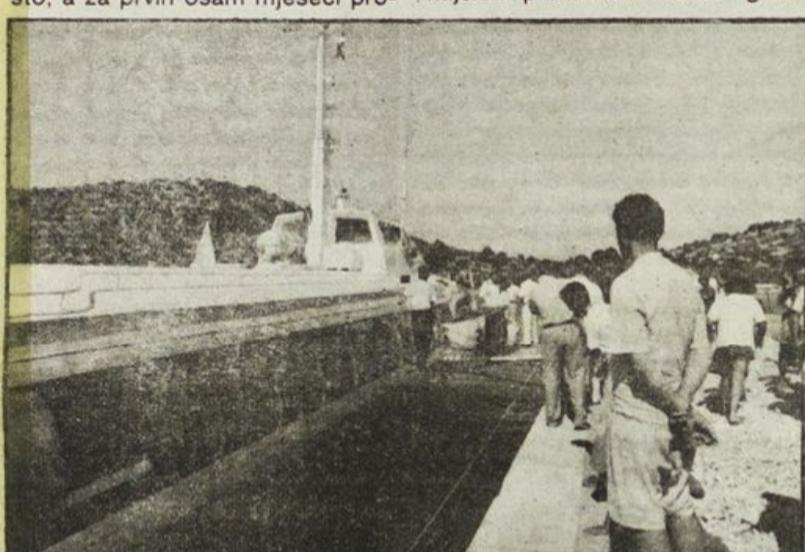
M. Đukić: u teškoj, ali izuzetno značajnoj ulozi za normalizaciju hrvatsko-srpskih odnosa. Hoće li izbjegi brojni političke vrtloge ili završiti u jednom od njih? status quo, onda bi on za žrtvu bio neprihvatljiv, a za agresora prihvatan, čak i poželjan. Mi se nadamo i upinjemo sve snage da mirom sanjamo ono što je agresor učinio ratom. Naši argumenti su pravda, humanost, razum i na koncu jedini put u normalizaciju života na ovim prostorima. Velikosrpski argumenti su bili oružje, nasilje, rat za tudu zemlji, tudi dom, do uništenja, do stana-

MARKO BAREŠA, v.d. PROČELNIK ŽUPANIJSKOG UREDA ZA GOSPODARSTVO

IMA LI ŠIBENSKO GOSPODARSTVO IZGLEDA?

Šibensko gospodarstvo i dalje se nalazi u nezavidnoj situaciji. Nepovoljna kretanja u gospodarstvu započeta krajem 1991. godine, kao posljedica srpske agresije na ovim prostorima, nastavljaju se i danas. Izravne i neizravne ratne štete, prometna izoliranost, nedostatak električne energije, cijelodnevne redukcije nužno su šibenskim poduzećima za protekle dvije godine nanijele ogromne gubitke. U odnosu na predratnu 1989. godinu, tijekom prošle godine fizički obujam industrijske proizvodnje na šibenskom području iznosio je tek 32,6 posto. Prema podacima Odsjeka za društveno planiranje i statistiku Šibenik, industrijska proizvodnja u razdoblju od siječnja do kolovoza 1993. godine, pokazuje rast za 10,4 posto u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Proizvodnja reproduktivskog materijala u strukturi zauzimala je 93,2 posto, a za prvih osam mjeseci pro-

še godine ostvarila je rast proizvodnje od 12,4 posto, dok je u kolovozu u odnosu na srpanj pokazala pad za 12,1 posto. Gledajući prema proizvodnim granama najveći rast ostvarila je proizvodnja finalnih proizvoda od drva i iskazala povećanje od 66,2 posto, dok je najveći pad zabilježen kod crne metalurgije i iznosio je 80,1 posto u odnosu na 1992. godinu. U odnosu na 1992. godinu, tijekom prošle godine, rast proizvodnje zabilježen je i u ovim granama proizvodnje: proizvodnji obojenih metala, preradi obojenih metala, brodogradnji, proizvodnji i preradi kemijskih proizvoda. Ostale grane

Jedino je nautički turizam ostvario nešto prometa

M. Bareša

(Snime: V. POLIĆ)

imale su pad proizvodnje. Istodobno, zabilježen je i pad ukupnog prometa na području Županije, kako cestovnog tako i pomorskog.

Turizam i ugostiteljstvo

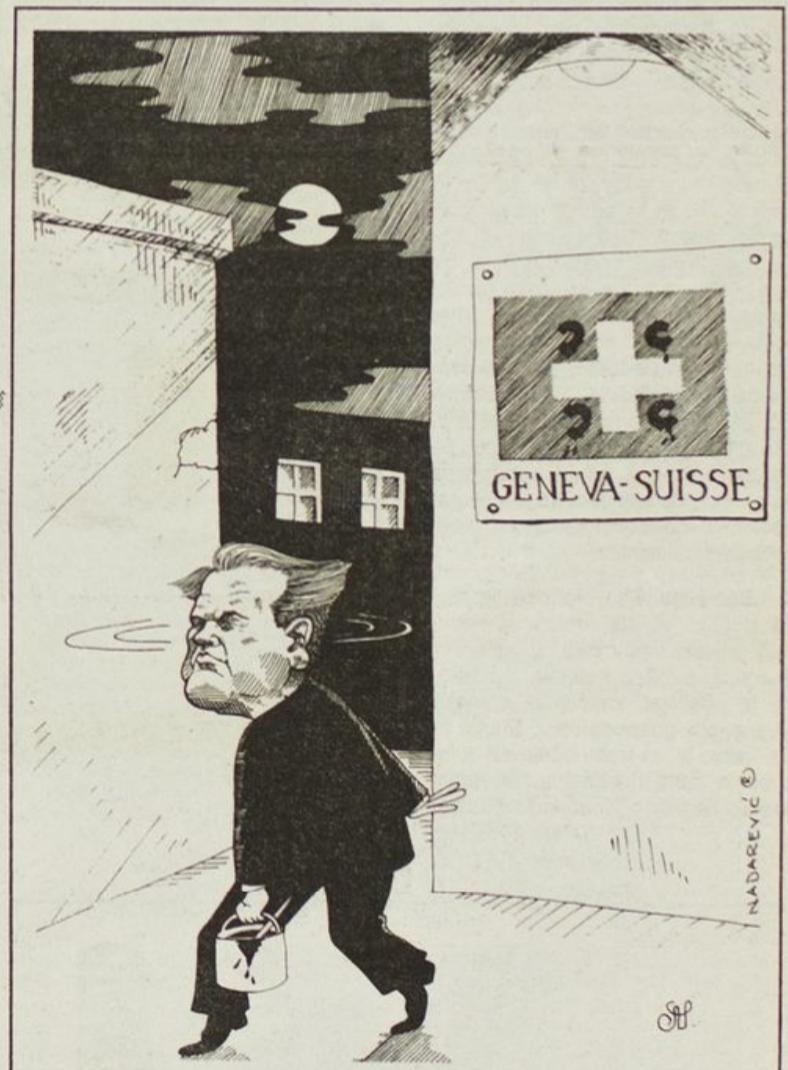
— U odnosu na mogućnosti šibenskog gospodarstva, koje su postojale i koje i danas postoje, stanje u gospodarstvu je uistinu teško. Uza sve navedene uzroke i posljedice takvog stanja, treba dodati i činjenicu da vlada opća besparča i nelikvidnost. Poznato je da naša Županija zbrinjava veliki broj prognanika i izbjeglica, što je dodatno i veliko opterećenje za onako siromašno gospodarstvo. O turističkoj i ugostiteljskoj djelatnosti stoga se ne može niti govoriti. A upravo ta djelatnost je prije dana donosila i ostvarivala veliku dobit. U većini hotelskih kapacite-

ta na području Županije, danas su smješteni prognanici i izbjeglice. Kako država ne podmiruje redovito svoje obveze prema hotelijerima i na vrijeme ne plaća troškove smještaja tih osoba, i u toj su se djelatnosti bilježili i bilježe i dalje veliki gubici, kazuje Marko Bareša,

v.d. pročelnik Županijskog ureda za gospodarstvo.

Upravo u turističkoj djelatnosti, koje na ovom području zapravo i nema, uočava se sva težina gospodarske situacije izazvane ratnom stihijom što je onemogućilo daljnji razvoj i procvat ove djelatnosti. Prema podacima iz 1990. godine, na području Županije šibenske više je od 52.000 smještajnih kapaciteta. U više od osam tisuća, smješteni su prognanici i izbjeglice i oni su uglavnom uništeni. Da bi ih se dovelo na razinu opremljenosti iz 1991. godine, potrebno je osigurati od 1500 do 2000 DEM po ležaju. Tko će i kako osigurati taj novac, u ovom trenutku je nezahvalno govoriti. Svakako, turističke kapacitete će kada za to dođe vrijeme trebati obnoviti i urediti ih prema evropskim standardima ukoliko ova Županija turizam drži glavnim djelatnošću. Za ovo ratno vrijeme jedini turistički promet koji je ostvaren na području Županije je promet ostvaren u nautičkom turizmu. Istina, to je tek nekoliko postotaka u odnosu na 1990. ili 1991. godinu.

nastavak na 4. stranici

NADAREVIC

St

MILAN ĐUKIĆ?

u kakvom se nalaze okupirana područja. Situacija je dovedena do apsurda, sad bi ne samo od Srba, nego i od međunarodnih institucija mi bili proglašeni agresorom i rušiteljem mira, mi koji bi se borili da progname vratimo na njihova porušena ognjišta, mi koji bi unatoč svemu što su nam učinili, normalizirali stanje i pružili ruke pomirenja.

Dukićeva politička opcija

Ovaj absurd dolazi iz logike mira po svaku cijenu. To je logika u kojoj okupator želi zadržati okupirano, a svijet imati mir pa makar i nepravedan. Ne vode računa o tomu da su to slabi, odnosno nikakvi temelji za pravni mir. Svi oni koji pregovaraju i određuju uvjete za mir, moraju stalno imati na umu da se on može temeljiti samo na pravednom rješenju, a zna se koji su kriteriji pravednosti. Paušalne ocjene i konstruiranje mirovnih sporazuma bez pravih kriterija isto je kao gradnjad neboderu bez čvrstih temelja i konstrukcije. Njegovo rušenje je jednako pogubno za njegove stanare kao i graditelje i projektante. Srpski pobunjenici, njihovi projektanti i graditelji iz Beograda jednu su takvu građevinu podigli na teritoriju Hrvatske. Umjesto temelja ona počiva na krv i suzama prognanika, tidoj zemlji, oplaćčanoj imovini. Oni moraju shvatiti osnovni moralni aksiom da nikad nitko nije sagradio svoju sreću na tidoj nesreći!

Izgleda da ove zakonitosti nisu jasne čak ni onima kojima bi trebalo

biti, ili se tako postavljaju, u samim temeljima i konstrukciji mirovnih sporazuma kao uvjeta za normalizaciju odnosa na relaciji Republike Hrvatske — SRJ.

Naprosto je neshvatljivo da to ne vidi ili neće da vidi Milan Đukić, čovjek koji zauzima mjesto potpredsjednika u hrvatskom Saboru. Prema onomu što je gospodin Đukić govorio u emisiji TV parlament prošlog utorka, nema agresora, nema žrtava. Hrvatska je pokušala ratom pa je nakon dvije godine uvidjela da ne može i napokon pribjegnuti miru. Ako gospodin Đukić misli da se zatvaranjem očiju pred ljestvom može graditi stabilna budućnost, onda se grdo varo. Upravo on je najpozvaniji da osudi zločine svojih sunarodnjaka i pozove na oprost. On je taj koji Srbima u Hrvatskoj treba tumačiti ustavni i politički status. Da bi to mogao on prvi treba prihvati hrvatsku državu kao svoju domovinu, što deklaratивno i čini, on se mora zgrati nad zločinima i govoriti o okupiranim područjima. To bi imalo daleko veći učinak i među lojalnim Srbima i među stradalim Hrvatima.

Njegove izjave u spomenutoj TV emisiji o tome kako status Srba u Hrvatskoj tek treba rješavati na osnovi potpune teritorijalne političke i svake druge autonomnosti, izvan statusa nacionalnih manjina, u biti nije daleko od onoga što je tako zvana republika srpska krajina sada, samo što bi hrvatska vlast po njemu, trebala zaslužiti da je tamоšnji Srbli priznaju. Po njegovu bi mišljenju trebalo najprije vratiti sve Srbe u gradove,

Tri strane medalje

Sasvim je sigurno da hrvatska mirovna inicijativa i u ovoj Deklaraciji, nalazi na najmanje tri strane medalje.

Prva je, svakako, hrvatska opcija

o normalizaciji odnosa, pod uvjetom da se polazi od njenog suvereniteta u međunarodno priznatim joj granicama. Iz te pozicije je onda sasvim logična i mirna reintegracija okupiranih područja.

Druga strana je isto tako jasna samo suprotna od Hrvatske. Naime, tako zvana RSK se zalaže za mir i podržava inicijativu, ali pod uvjetom da se ona održi i udruži s »ostalim srpskim zemljama«. Takav mir za Hrvatsku znači kapitulaciju pred agresorom i gubitak ne samo okupiranih područja, nego i mogućnost normalnog funkcioniranja života u slobodnom dijelu. Ta blokada vodi u prošlost, bez mogućnosti izbora.

Treća opcija ili strana javlja se nekad više nekad manje, u ovisnosti o odnosu Hrvatske prema SFRJ. To je svojevrsna nuda da bi Hrvatska pritisnuta svim nevoljama i nemogućnostima

rešenja srpskog pitanja u Hrvatskoj, morala prihvati put koji podgrajava nade u povratak na jugopozicije. Prvi korak na tom putu bi bila federalizacija nje same, pa bi onda njena federalna jedinica RSK kao uvjet da bude u njoj morala biti istovremeno i u nekakvom savezu sa SRJ. Prema toj opciji Srbi u Hrvatskoj bili bi sidro koje bi hrvatski brod držao u jugovodama.

Naravno da svaka od ovih opcija ima i svoje poklonike među svjetskim silama, pogotovo ova treća. Vrijeme je ipak učinilo svoje, dva puta je propadao taj pokušaj, a ni uvjeti više nisu isti. Odlučnost hrvatskog naroda i dosadašnji rezultati i žrtve su dovođeni zalog jednoj novoj budućnosti. Nadajmo se da su toga svjesni svi oni koji sudjeluju u pripremama za normalizaciju stanja na ovim prostorima.

Ivan BURIĆ

IMA LI ŠIBENSKO GOSPODARSTVO IZGLEDA?

nastavak s 3. stranice

— Po prirodi sam optimist i vjerujem da za šibensko gospodarstvo dolaze bolji dani i bolje vrijeme. Problema s električnom energijom više, ili za sada, nemamo. I prometno smo bolje povezani. Međutim, bez, da tako kažem, finansijske injekcije, nema ozdravljenja privrede. Da li će to biti strani kapital ili sredstva naših banaka, teško je reći. No, činjenica je da strani ulagači nerado dolaze na ovo područje, premda interesa ima. Htjeli mi to priznati ili ne, još uvek smo krizno područje i sve dok se Šibenik nalazi na dometu neprijateljskog topništva, teško će strani kapital u Šibenik doći. Sve dok je stanje ovakvo kakvo jest. Ne samo u Šibeniku i oko njega, već i u ostalim dijelovima Hrvatske što se nalaze u istoj ili sličnoj situaciji, govori Bareša.

Potrebno nam je strpljenje

Skupnih podataka o ukupnim ratnim štetama, izravnim i neizravnim, za područje Županije šibenske nema. Procjeni ratnih šteta radila su poduzeća, no osim tih postoje i one druge ratne štete. Riječ je o privatnoj imovini, o stambenom fondu, štetama u poljoprivredi itd. Da je gotovo nemoguće govoriti o ukupnom iznosu štete potvrđuje i činjenica što je bivša općina Drniš, te dio nekadašnje šibenske općine (skradinsko zalede) i danas pod privremenom okupacijom, pa se o ratnim štetama na tom području može samo nagadati. Tek kada se i ti privremeno okupirani dijelovi Županije vrati i integriraju u cjele vlast hrvatskog bića, bit će moguće govoriti o stvarnim ratnim štetama. Prema informacijama koje pristaju na slobodni prostor, poduzeća na okupiranom području su uglavnom uništena ili opljačkana. Gospodarstva tamo, zapravo i nema. S druge strane, poduzeća i gospodarstvo uopće, na slobodnom dijelu Županije opterećena su brojnim problemima. Sve je više nezaposlenih, »čekača« i osoba s pravom na socijalnu iskaznicu.

— Bez povećanja proizvodnje, dolaska gostiju, turista, otvaranja novih radnih mesta, povratka prognanika i izbjeglica, svježeg kapitala ... nemoguće je očekivati značajnije pomake u šibenskom gospodarstvu. Stanje je takvo kakvo je, ali treba očekivati dolazak boljih dana i vremena. Do tada, preostaje nam strpljivost, kaže Bareša.

Katarina RUDAN
Snimio: V. POLIĆ

Kada u gradevinarstvu nema posla, onda to najbolje oslikava sveukupnu situaciju u gospodarstvu. Danas je upravo tako. Ne samo šibensko, već uopće gospodarstvo Hrvatske je u situaciji u kakvoj je, sredstava za investicije nema i stoga je nama, gradevinarima, danas vrlo teško. Investicija nema, investitora nema. Svi poslovi koji se danas nude su mali poslovi, a poduzeće kao što je ovo naše je radilo i može raditi daleko veće poslove, kazao je na samom početku razgovora Goran Dadić, dipl. ing. gradevinarstva koji obnaša dužnost rukovoditelja RJ Šibenik, poduzeće »Lavčević« d.d. Split.

Njihove su mogućnosti daleko veće od onoga što danas rade. Ne misli G. Dadić pri tomu samo na šibensku radnu jedinicu, već na poduzeće u cijelosti. Građevinskih poslova na domaćem tržištu je sve manje, pa su stoga primorani odlaziti na strana tržišta. I danas su prisutni kao izvođači radova u nekoliko europskih zemalja, među kojima i u Njemačkoj. Njihovi radnici, među kojima je i nekolicina iz šibenske radne jedinice nalaze se i danas na gradilištima u zemljama bivšeg Sovjetskog Saveza. Od 230 zaposlenih, koliko je ova radna jedinica imala prije nametnugog nam rata, danas ih je 99. Šesnaest ih je na čekanju. Jedan broj »Lavčevićih« gradevinara je u postrojbama Hrvatske vojske. Za šezdesetak ljudi, koliko ih trenutno ima, poslaće biti još iduća dva mjeseca, kaže Dadić. U kamenolomu u Dubravi, poslovi tek uobičajeno. Od proizvodnje blokova, preko tucanika do betona. Jedan broj zaposlenih u šibenskoj RJ »Lavčević« radi na gradilištu u krugu TLM-a »Elemes«, a jedan broj njih je u vlastitom ugostiteljskom objektu prehrane gdje rade za

potrebe HV-a. I premda je situacija u graditeljstvu uistinu nezavidna i teška, »Lavčević« je, kazat će Dadić, prošlu poslovnu godinu okončao bez velikih gubitaka.

Investicija sve manje i manje

— Kada je riječ o šibenskom području na kojem mi postojimo i radimo, zapošljavamo ljudi s ovog područja, stanje je što dalje sve teže. Poslova je sve manje i manje. I dok se mi zapravo nadamo i vjerujemo da će se stanje promijeniti, to vrijeme čekanja traje sve duže. Gospodarstvo je iscrpljeno ovakvim stanjem, pa i ona poduzeća koja su prošle godine i mogla uložiti koji dinar u investicije, danas to više ne mogu. Novca za te namjene je sve manje, što znači da je nama gradevinarima sve teže i teže, kazuje Dadić.

Teško je stoga govoriti, reći će, o tome što ih čeka. Za sada »na vidišku nema nekog krupnijeg posla«, ka-

PODUZEĆE »LAVČEVIC« d.d. SPLIT, RJ ŠIBENIK

GRAĐEVINARIMA NIKAD TEŽE!

G. Dadić

vanju rokova stekli, ustvrdit će Dadić.

»Lavčević« je u procesu pretvorbe društvenog u privatno vlasništvo

kućice od betona, oni nude kao privremeno ili trajno rješenje. Dadić će kazati da armiranobetonski objekti pružaju mogućnosti korištenja u različitim svrha: smještaj stanovništva, za turistička naselja što onda podrazumijeva veći stupanj finalizacije, te mogu poslužiti kao pomoćni objekti na gospodarskom imanju.

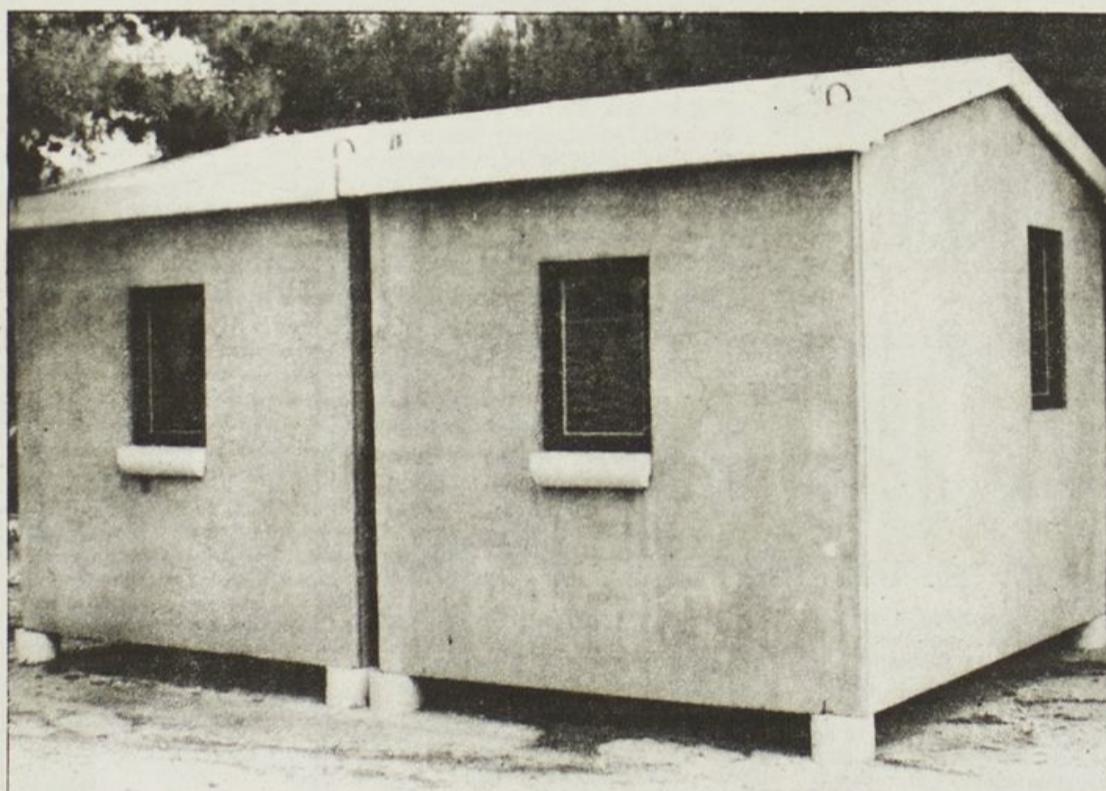
Prenosivost kućica

— Cijena ovakvih kućica je od 350 do 600 DEM po četvornom metru. Kako bi bili zadovoljni minimalni uvjeti za život dvoje ljudi, osnovna jedinica sustava projektirana je tako da u tom prostoru predviđa blagovanje, spavanje i održavanje osnovne higijene. Takav prostor može biti trajno ili privremeno rješenje. Tri su osnovne varijante programa građenje ovakvih kućica, a s nekoliko smještajnih jedinica može se dobiti kvalitetan prostor za stanovanje ili u turističke svrhe. Objekti su prilagođivi svakom terenu, a uz to lako ih je transportirati s jednog mesta na drugo. Svojedobno, mi smo imali ideju da od ovakvih objekata napravimo jedno, nazovimo ga, mini-naselje u Zatonu ili na nekom drugom mjestu, gdje bi bili smješteni prognanici iz našeg zaleda. Kada dođe vrijeme povratka, oni bi svakodnevno mogli iz takvog naselja odlaziti do svojih sela, kuća i raditi na obnavljanju srušenih ognjišta. Nakon toga, takvo naselje bi moglo biti uređeno u turističke svrhe, kao apartmansko naselje, reći će Dadić.

Program proizvodnje armiranobetonских montažnih objekata je star nekoliko godina. »Lavčević«, ustvrdit će Dadić, ima kvalitetnih i pozitivnih iskustava u tomu. Zahvaljujući vlastitoj tvrtki (u Kaštelima) za proizvodnju takvih objekata, ali i drugih vrsta konstrukcija, tržištu mogu ponuditi i više. Vjeruju da će u vrijeme obnove i povratak izgnanog pučanstva na razrušena ognjišta ovaj program naići na punu primjenu. Osim što su kućice prenosive, kvalitetne, a prilagođljive svakom terenu za postavljanje, cijena im je vrlo pristupačna. To je samo jedna od djelatnosti ovog poduzeća i na tu će kartu, kaže, igrati. No, uvjereni su da će poslova biti za sve kada ovo vrijeme ni rata ni mira i sveopće agonije prode i kada dođe vrijeme obnove hrvatske zemlje.

K. RUDAN

Montažna kućica iz programa armirano-betonasnih montažnih objekata »Lavčević« izložena je i ispred upravne zgrade RJ u Šibeniku

da se govorи o šibenskom području. »Lavčeviću« u ovako bremenitim vremenima za gospodarstvo i graditeljstvo, ne pomaže ni duga graditeljska tradicija i to što su poznati kao kvalitetni izvođači radova, što ugovorene poslove rade u rokovima. Posla, jednostavno nema.

— Nalazimo se u situaciji u kojoj se moramo snalaziti kako umijemo i možemo. Istina, do sada smo uspjeli preživjeti i redovito isplaćivati plaće. One nisu zavidne. Za proši mjesec prosječna plaća je iznosila oko 250 DEM. Poznato je kakva je grana gradevinarstvo i što znači raditi na otvorenom, po kiši i suncu. Mi gradevinari smo zapravo u tom dijelu uvejk bili zaklinuti. »Lavčević« je uvejk ulagao u vlastito poduzeće, posebno u godinama kada je poslova bilo. Nikada nismo imali previšoka primanja, jer poslovna politika je nalagala da počesto nauštrb plaća, izdvajamo »dinar« i ulažemo u poduzeće. Zato danas imamo sve što imamo uključujući i renome koji smo zahvaljujući kvalitetnom izvođenju radova i poštiti-

procijenjen na oko 42 milijuna DEM. Pedeset posto, kako je to zakonom propisano otkupili su radnici, a preostali dio dionica dat je na prodaju. Tko će ih otkupiti, za sada je nepoznato premda se i oko toga doglo »dosta prasine«, kaže Dadić. Za njih interesa ima, tvrdi, možda i zbog toga što su godinama prisutni kao izvođači radova na ino-tržištu. Takvi poslovi su odgovorni, ali finansijski isplativi. Jedan od njihovih stalnih kooperanata na stranom tržištu je i šibenski »Elemes«.

Montažni objekti

Uz sve poslove koje »Lavčević« radi i koje je radio, zanimljiv je i njihov program proizvodnje armirano-betonasnih montažnih objekata za privremeni smještaj stanovništva, stanovanje i turizam. Za razliku od onih gradevinara koji tvrde da je u vrijeme povratka prognanika potrebljno graditi čvrste objekte, utemeljene na tradiciji i u svom kamenjaru, u »Lavčeviću« misle drugačije. Upravo montažne

U SUSRET IZLOŽBI O ZEMLJI I POLJODJELSTVU

POČETAK PRIČE O ZEMLJI

U smjerenost na teritorij i prebrisavajući njegovih tjeranih obitavatelja i kulture što je baštini možda je najdolje uopšeno obilježje ovog rata. Stoga je i svaki razgovor o zemlji, »svetoj zemlji« ili pak o svakoj »stoliči zemlje«, prožet čuvenstvima o vlastitom identitetu, imenu svojeg naroda i obitelji i njihovome ratnom stradanju.

I u zajedničkom civilizacijskom nazivniku nacionalnih kultura, uz niz izdvojivih simboličkih predstava o kojima će biti riječi, ovlađivanje zemljom i njenim regenerativnim ciklusima u suštini je korijenu ustrojavanja ljudskoga društva. Premda istraživači uočavaju da su plavljenje velikih rijeka indijskog subkontinenta omogućavala jednostavna rabljenja zemljišta čak i bez ikakvog obradovanja, oranja ili umjetnih rješenja navodnjavanja, nova procjenjivanja starosti artefakata, rana poljodjelska pomagala daturaju u osvit velikih civilizacijskih žarišta Bliskog istoka, mesta Jerihon i njemu bliskih, u doba 7000 godina pr. K. Prva unaprjeđivanja načina obrade zemlje sastojala su se u tome što je drveni kopačić, sličnu današnjim motikama i lopatama, počela vući žena, olakšavajući posao muškarcu za ručicom. Kada su ženu zamijenili volovi, a oblik kopačice se počeo prilagođavati novom načinu vuće, lice zemlje ugledalo je prvo, najjednostavnije ralo. To doba, oko 4000 g. K., označava prijevod nekih poljodjelačkih naselja u prve gradaove, a ovisnost tih zbijanja dala je pravo terminu »prva agrikulturna revolucija«. Dvije tisuće godina mlađi su evropski pečinski prikazi rala, dok ostaci ove sprave nadeni u poljskom tresetištu i prikazi sa vaza daturaju na početak doba antike. Do vremena drevnog Rima ralo je postalo i složenijim plugom s kovinskim lemešom. Kada je plug jednom upotpunjeno s kolicima za vuču, mogao se rabiti i na zahtjevnijim zemljištima sjeverne i zapadne Europe, gdje se širi u vremenu od XI. do XIII. st. Naše je područje bilo zahvaćeno donekle drugačijim kulturnim razvitkom u tom pogledu. Kako se sažimje preglednim štivom, »sudeći po svjedočanstvu propisa o seljaštvu iz VII. st., tehnološka osnova bizantskog društva bila je naprednija od one koju je u to vrijeme imala zapadna Evropa: u selima se nalaze kovinska pomagala, kraljici su bili prekriveni milinicama, a usjevi graha pružali su ishranu bogatu proteinima; nijedna od ovih prednosti nije obilježila poljodjelstvo zapadne Europe do X. st.« (izdanie Britanske enciklopedije iz 1983.). Pojas od Zadra do Splita ulazio je u žiju bizantskoga zanimanja na istočnoj obali Jadrana. Hrvati svojim dolaskom dijelom usvajaju na prednje tehničke domišljaje što ih rabi najprije gradsko stanovništvo, no etnografska nam baština XX. stoljeća svjedoči da su široki pučki slojevi nadošle slavenske mase sobom donijeli dva različita tipa važnog poljodjelskog pomagala, rala. Šibensko područje ulazi u primorski rub obilježen uporabom starijeg od tva dva tipa rala.

U srednjem vijeku rasprostranjeni tip pluga, kojem je postojanje ranije opisano, svoj tehnološki jednostavan i jednoličan život neuzmernire živi sve do konca XVIII. st. Njegov jedini kovinski dio, lemeš, nalazi se i na srednjovjekovnim arheološkim nalazištima šibenskoga kraja. Plug vuču volovi, kasnije i živiji konji, premda i živalj dubljeg zaleda naših krajeva u XX. st. napose cijeni oranje volovima, zbog pravilnijih brazdi, pa kada ih u vuči imaju zajedno sa konjima smješta ih se bliže plugu. Vuča jarmom imala je i jednostavnu alternativu — vezivanje za konjski rep, što je u Irskoj zabranjeno tek 1634. godine. Naredni napredak činilo je umetanje daske za prevratanje izoranje zemlje, a potom i veći udio željeza u konstrukciji, sve do isključivo kovinskog pluga. U šibenskome se kraju tvornički proizveden kovinski plug šire uvodi tek u našem stoljeću. Ranije se uveo na tustijim zemljama prostranijih polja, dok kazivač u zaledu (Planjane Gornje) svjedoči o prvoj pojavi kovinskog, željeznog pluga koncem 60-ih godina. U Rogoznici su još 30-ih godina sve oraće sprave drvene.

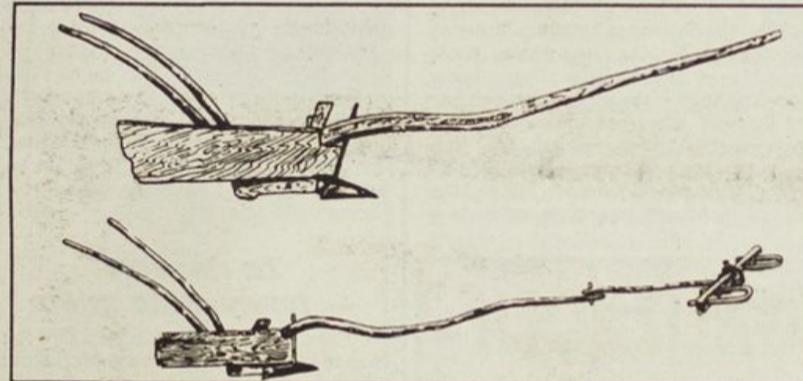
Što je oč, lis, zaguznjak ili otka?

U šibenskome su kraju zemljišta različitih kakvoća i izdašnosti iziskivala i raznovrsna obradovanja. U bilježenju podataka za Etnološki atlas koncem 60-ih i početkom 70-ih godina na našem su području zabilježene tisuće detalja o pučkoj baštini, odakle potječe i veći dio gradiva u ovom prinosu. Tako su među njima ostali priblijeni i odgovori kazivača sa Zlarina da tu »oranje ne postoji«, ili iz Zatona da

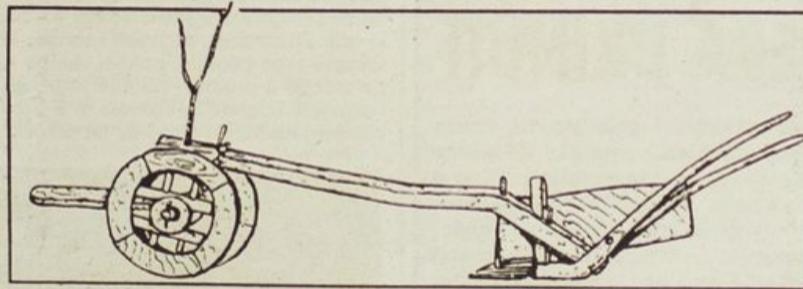
Poimanje zemlje i pristupi njenoj obradi tema je izložbe koju šibenski Muzej namjerava prirediti u drugoj polovici ove godine. Nizom napisa predstavit će se bogato gradivo šibenske baštine, unutar njenog hrvatskog i europskog obzora, što će je planirano muzejsko poduzimanje pobliže izložiti

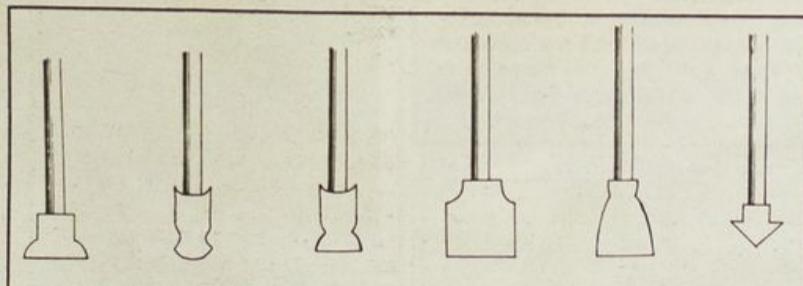
Tip rala najkarakterističniji u ovom dijelu Dalmacije, rabljen do prije jedne generacije. Crtež Vladimira Vičića

Suplužice kakve su u šibenskome zaledu rabljene početkom našeg stoljeća. Crtež V. Vičića

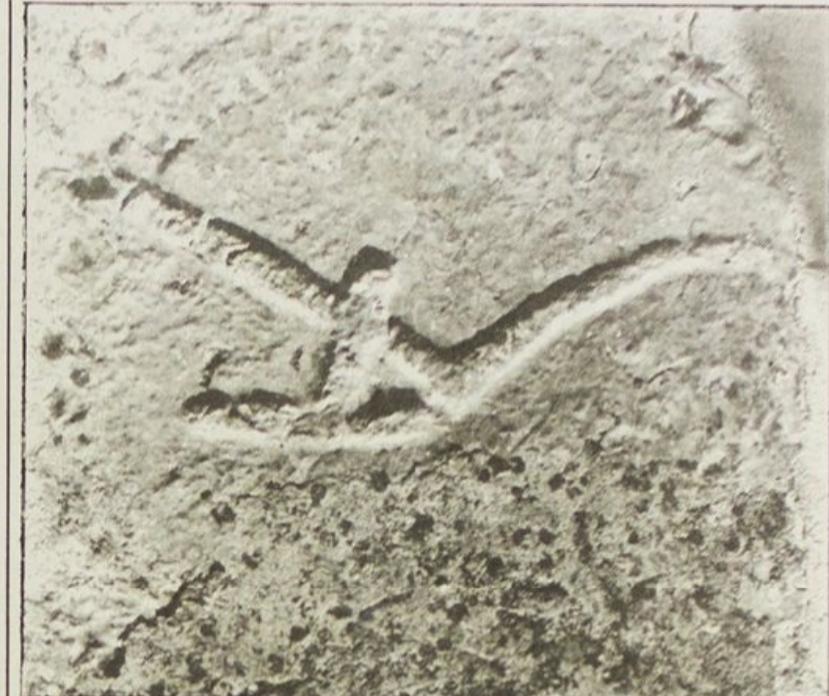
Crtež pluga izrađen po opisu Ivana Perišića iz 30-ih godina

Izbor oblika kovinskog dijela otka po opisima kazivača prije četvrt stoljeća: Dubravice, Trbounje, Danilo, Stankovci, Ramiljane i Blizna

»tog nema«. U etnografskome bilježenju iz Rogoznice 30-ih godina našeg stoljeća čita se da se »od starine najviše kopalo, a puno manje oralo«. Šibenski otoci i dijelovi priobalja gdje se uopće nije oralo ulaze u širi krug takvih hrvatskih krajeva, najvećim dijelom priobalnih (Podvelebitje, kraj bračkih čakavaca, Pomakarje i dr.). U ostatku šibenskoga kraja svugdje je poznato ralo (ralica), zatim jednostavni plug — redovno nazivan kao suplužica (od Gornjeg polja navise), i sam plug (u Ljubitovici plug). U Danilu Ana Bećir za Etnološki atlas bilježi da se ralom ore ujesen, plugom prevara na proljeće, a suplužicom se ore vlažna zemlja. Njihove su konstruktivne razlike u simetričnosti dvosjeklog (ralo) ili asimetričnosti jednosjeklog lemeša (plug ili suplužica), te u prisutnosti kolica za vuču i crtala (plug) ili njihovom odsustvu (kod suplužice).

Složeniji izgled pluga održava se i bo-

Prikaz ralice na nadgroboj ploči uz prhovsku crkvu sv. Jurja, koji je vjerojatno isklesan u srednjem vijeku. Snimak Davora Šarića

gatijim narječnim inventarom, mijenjajućim od mjesta do mjesta. U Mratovu su dijelovi pluga, kako je od Roka Džape približio N. Butorac, ručice, prečka, plaz, soje, kurelj, jasovino, tara, špice, klin, lemeš, zaguznjak i cimer. Shodna imena dijelova nosi i suplužica. Sve što je potrebno za oranje plugom naziva se lis, lis (zabilježeno samo u Mirović-Zagoni), ijes (i ne samo među bukovičkim Srbima, već i među Hrvatima, kako je u Ostovičkim Lišanima od like Tute zabilježila Blanka Beloša — Fijan), ijes, lisarija, orma, arma ili pribor. Stankovačka lisarija ili lis, po kazivanju Drage Klarica (bil. Stanka Katić), sadrži: plug, kolica, jaram, žagre, oje, privinac, branu, volove, komaću za konje, strane ili štucele, dva mača vagira i tri velike vargače. Na ovome se mjestu zadovoljimo tek njihovim nabranjanjem.

U Miljevcima 30-ih godina student Ivan Perišić bilježi da se pred teže oranje uprežu 4 vola, ili 2 vola s konjem ili dva, a pred najteži rad 6 volova. U hrvatskoj je seoskoj baštini bilo uvršteno pojedina među ovim grilima nazivati po njihovome položaju pred plugom: jesu li prednja ili stražnja, i sa strane brazde (desno) ili ledine. Kako je zabilježio Perišić, uzglavcima i zaorcima zovu se ne-neprorani krajevi oranice gdje se zaokreće u novu brazdu, dok se načinima oranja na sklad ili na razmet kreće s krajeva ili sredine oranice, prevrtanjem zemlje samo na jednu stranu radeći hrpu ili jarak posred zemljišta. Njegove zanimljive bilješke sačuvale su i posebne nazive za same dijelove lemeša; to su rt (vršak, drugdje po Hrvatskoj i rat ili vrat), uši (strane simetričnog lemeša), pero (stražnji oštri brid) i branik (spona za nenaupljanje zemlje).

U selima s najrazvijanijim nazivjem, dublje uz zaledna polja, plug se rabio i kao jedina orača sprava. Za kontrast otočnom motičenjem, u Umljanovićima i Piramatovcima razlikuju tek različite vrste plugova, uglavnom po veličini (za rad na njivi, među kuruzom ili lozama). I ovde su drvene sprave zamjenjivane željezima, a nijanse među pomagalima kopne da bi na koncu ostao samo plug, sve do moderne kopačice. Tako se je ralo pred željeznim plugom povuklo najprije iz Kraljica u Danilo Gornje, a potom i odatle u Ljubostinje.

U selima s najrazvijanijim nazivjem, dublje uz zaledna polja, plug se rabio i kao jedina orača sprava. Za kontrast otočnom motičenjem, u Umljanovićima i Piramatovcima razlikuju tek različite vrste plugova, uglavnom po veličini (za rad na njivi, među kuruzom ili lozama). I ovde su drvene sprave zamjenjivane željezima, a nijanse među pomagalima kopne da bi na koncu ostao samo plug, sve do moderne kopačice. Tako se je ralo pred željeznim plugom povuklo najprije iz Kraljica u Danilo Gornje, a potom i odatle u Ljubostinje.

Jadran KALE

Kovinski pribor ralice: simetrični lemeš i otka identičan prikazu sa freske u crkvi Gospe Šimanske, na reljefu nadgrobne ploče u Rogoznici, vjerojatno s konca srednjeg vijeka. Snimak Davora Šarića

**MINISTAR
GRADITELJSTVA
ZLATKO TOMČIĆ
BORAVIO
U ŠIBENIKU
I POSJETIO NP
»KORNATI«**

Ministar Tomčić razgovarao je o prostornim problemima Županije i s dožupanom Joškom Odakom. Gotovo trećina bespravno sagrađenih objekata na hrvatskoj obali nalazi se na području Šibenika!

Što se sve dogadalo u prostoru nekadašnje općine Šibenik u minulim godinama, posebice tijekom sedamdesetih i osamdesetih? Na ograničenom novinskom prostoru nemoguće je dati iscrpan odgovor, ali dovoljno kazuje i podatak da od oko 30-35 tisuća bespravno sagrađenih objekata na čitavoj hrvatskoj obali, samo je na šibenskom području podignuto gotovo jedna trećina! Iako je općina Tisno, govoreći cjelokupno, u najvećoj mjeri područje sa sačuvanim prostorom, problemi Pirovca i glasovitog "graditelja bez mјere i obzira" Jože Hefnera zrcale sliku devastacije prostora na čitavoj Županiji, ali sabijenu u malom Pirovcu, koji i bez 582 Hefnerova apartmana, gdje je, da je sve izvedeno po njegovoj zamisli i da nije bilo rata, trebalo boraviti oko 2300 ljudi, ima strahovitih problema s infrastrukturom, Hefner, a i drugi, sigurno nisu mogli "žariti i paliti" da nisu imali veze s nekadašnjom općinskom upravom — zaključak je koji se logično nameće, a potkrepljuje ga i činjenica da općine Lastovo i Šibenik, jedine nisu imale prostorne planove!

Pirovac je napadnut

Sâm Joža Hefnera, prema nekim podacima odnedavna "umotan" i u hrvatsku domovnicu, i dalje je povremeno nazočan u Pirovcu. Mještane je novo uzbudio njegov nedavni pokušaj da neke apartmane proda — a kome druge doli osobama s hrvatskim državljanstvom, i tako pokušava spasiti što se spasi dâ. Počelo je nešto prije, ali je tek s dolaskom Hefnera i s njegovom gradnjom koja je probijala sve zakonske i razumske okvire, postalo jasno da je Pirovac bio doslovce napadnut! Upravo su taj izraz upotrijebili Pirovačani dok su Zlatko Tomčiću, ministru graditeljstva i zaštite okoliša u Vladi Republike Hrvatske i njegovim suradnicima objašnjavali probleme u svome mjestu. Veći dio njih produbio je Hefner i potpalio nezadovoljstvo s ionako lošom infrastrukturom. Mnogi od nje-

govih objekata imali su tek improvizirane priključke za struju i vodu, dok je u mjestu koje nema riješenu kanalizaciju, za svoje prave stambene zgrade gradio sepičke jame koje ne bi mogle zadovoljiti propise o gradnji niti obične obiteljske kuće. Uostalom, uz neke nove detalje, kao onaj o tome da Hefner ovih dana pokušava prodati neke od svojih sumnjičnih apartmana za trećinu vrijednosti o tome je manje više sve poznato. Kao i to da je protiv Hefnera, vlasnika "Jadrangradnje" sa sjedištem u Novom Sadu, bivša Skupština općine Šibenik podignula optužnicu, ali je "sve stalo." Postoji i dokumentacija tadašnjeg republičkog inspektora za graditeljstvo, tri su Hefnerova objekta dobila uporabnu dozvolu, iako je nipošto ne bi mogli dobiti jer se dokumenti kose s propisima, dok su nacrti za dozvole "negdje u Zagrebu", ali ih

predstavnici Pirovca nikada nisu mogli dobiti na uvid. Ne treba pomniti analizirati da bi se zaključilo kako je gradeći svoje apartmane i devastirajući Pirovac, Hefner izgleda provodio i jednu još značajniju misiju: naime, od 282 vlasnika apartmana s kojima je Hefner sklopio kupoprodajne ugovore samo je pet Hrvata i dvojica Slovenaca, dok su ostali gradani Srbije i Crne Gore ili gradani Hrvatske srpske nacionalnosti. Prema jednostavnoj računici, u Hefnerovim je nakaznim i nesolidno izvedenim gradevinama trebalo boraviti oko 2300 ljudi, više nego što je Pirovac. To bi dakako, bile srpske kuće, pomoću kojih bi se mogao pojesti i čitav Pirovac. Nije "bez neke" niti izjava generala Mladića u medijima tzv. krajine, a po kojoj Pirovac ne treba rušiti, "jer je tamo mnogo srpskih kuća". U istoj emisiji Mladić navodi također da je

Pirovac srpski, a pirovačku valu naziva uvalom sv. Save... Uostalom, ništa nova. Medutim, osim briga i ozbiljno naorušena prostora, Hefnerova gradnja Pirovcu ništa nije donijela. Postoji projekt rekonstrukcije vodovoda vrijedan više milijuna maraka, ali novca nema. U najkraćem, bio je upoznat ministar Tomčić na sastanku kojega je imao s predstavnicima Pirovca, općine Tisno i Županije Šibenske — sva ulaganja u mjesto financirali su sami Pirovačani, osim vodovoda, ali je to bilo — ni dalje ni bliže, nego prije 35 godina. Neriješena pirovačka infrastruktura mogla bi biti kobna za čitav Pirovački zaljev i ljevkovite peloidne. S time je na sastanku ministra Tomčića upoznao Marko Škarića, iz Instituta za geološka istraživanja, i posebno naglasio potrebu da se pravilno usmjeri kanalizacijske i otpadne vode mesta.

Za rješenje — Interventne mjere

Kako nakon svega što se u Pirovcu dogodilo, riješiti nagomilane probleme. Mjesni odbor Pirovca ministru Tomčiću uručio je vlastite zaključke. Konstatiravši da je Hefnerova gradnja najveći teret za razvoj mesta, Pirovačani traže da se provjere sve stare izdane gradevinске i uporabne dozvole, i da se na temelju toga pojedini objekti uklope ili ne uklope u prostor. Također, traži se i provjera uporabnih dozvola, a sve se odnosi i na objekte koji su na polovici

Nakon obilaska Hefnerovih građevina, u društvenim sredstvima ministar Tomčić objekt je ocijenio kao nekorektni. Šak i svaki promet s apartmanima, a da li će se raditi u p izrade prostornih planova

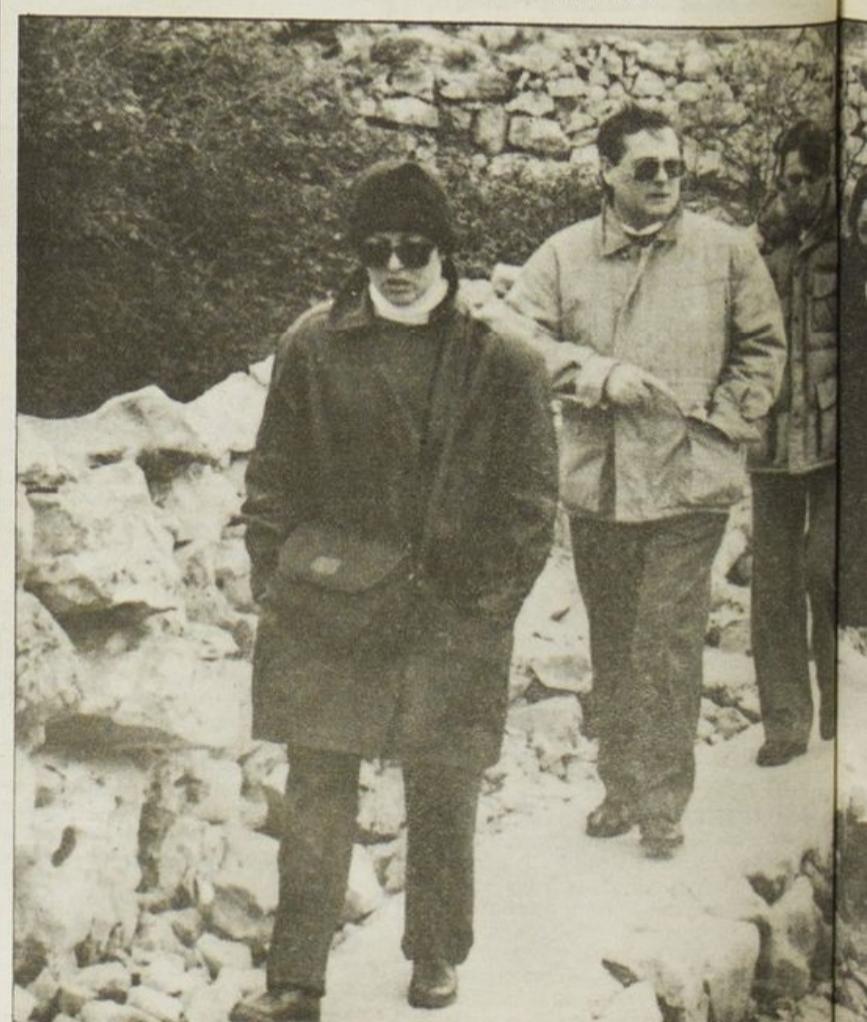
ZAKON O LEGALIZACIJI BESPRAVNO SAGRAĐENIH OBJEKATA TREBA UKINUTI

Objašnjavajući predstavnicima Mjesnog odbora u Pirovcu okolnosti oko pokušaja Hefnera da neke od apartmana proda građanima hrvatske nacionalnosti, Branko Kužina, pročelnik Županije Šibenske za prostorno planiranje, kazao je da je to učinjeno na temelju Zakona o legalizaciji bespravno sagrađenih objekata, koji je u osnovi loš jer sankcionira one koji su prostor štitili, a prekršitelje ne. Slično je o tom Zakonu kazao i ministar Tomčić. Naime, od trideset tisuća besprav-

no sagrađenih objekata, do danas je podneseno svega oko 3,5 tisuće zahtjeva za legalizacijom. Zakon ima loša rješenja — nije recimo, predviđena značna svota za revalorizaciju obećanja, koja iznosi oko 1,5 do 2 tisuće maraka, i taj Zakon sigurno treba ukinuti. Što se tiče nekadašnje općine Šibenik, ona nije imala adekvatnu dokumentaciju, što upućuje na loš rad općinskih organa. Kako prihvatići činjenicu da se slučaj s Hefnerom bez rješenja provlačio gotovo deset godina?

Razgovor ministra graditeljstva i zaštite okoliša Zlatka Tomčića o teškoćama Pirovca bio je dug i plodonosan, barem prema prvim koracima koji će se učiniti do konačnog razrješenja mesta za Hefnerove apartmane u mjestu

Setnja uvalom Strižanj na otoku Kornatu. Kornati su sačuvani u najvećoj mjeri, zahvaljujući Muriću

INTERVENTNIM MJERAMA PROTIV HEFNERA

cima Pirovca, općine Tisno i Županije Šibenske, mjak i opasne za okolinu. Dogovoreno je da se obustava prostor Pirovca, bit će moguće odlučiti tek nakon

izgradnje. Pirovčani će, kažu u zaključcima, sami, bude li potrebno, srušiti objekte bez uvjeta, a također traže da se provjeri na temelju kakvih dokumenata Joža Hefner trenutačno prodaje apartmane građanima hrvatske nacionalnosti.

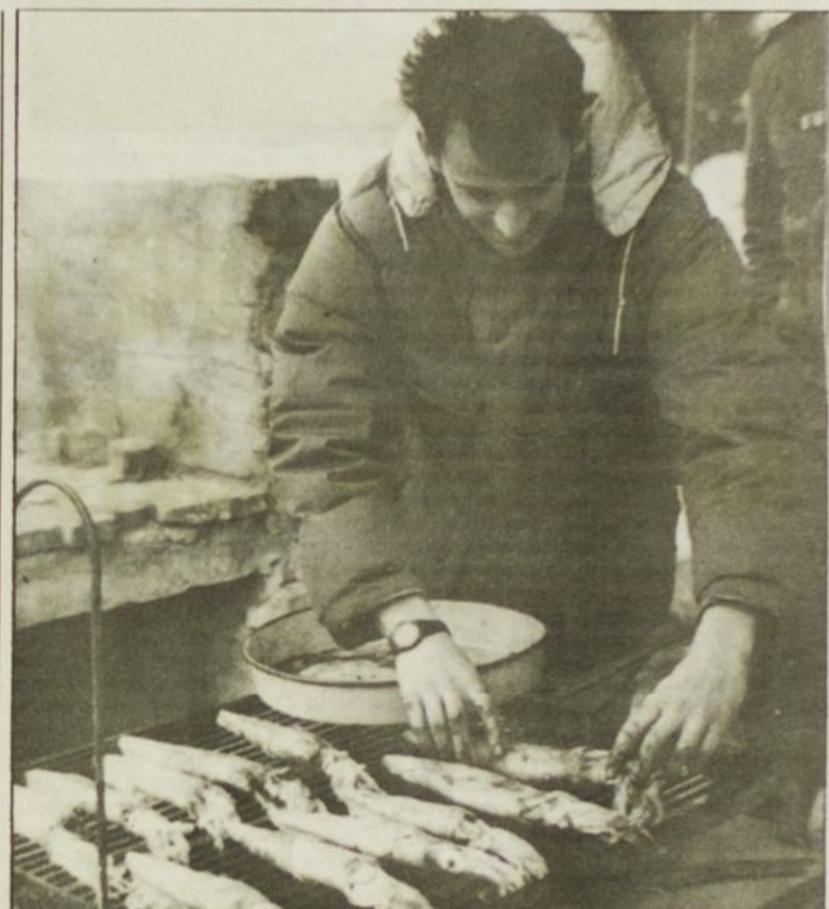
Žele odgovornost svih koji su, kao službenici nekadašnje općine Šibenik, kršili zakon, očito povezani s Hefnerom, kao i da se s njihovim zaključcima upozna Sabor.

Nakon što je obišao Hefnerove objekte koji su natisnuti u užem dijelu Pirovca, ministar Tomić je rekao da je preuranjeno donositi zaključke, ali se, prema njegovim riječima, nagomilani pirovački problemi trebaju rješavati zajedničkom akcijom općine Tisno, Županije Šibenske i Vlade, koja će u ovome slučaju vjerojatno trebatи donijeti i određene političke odluke. Bez sumnje, kazao je Tomić, prostorne probleme u Pirovcu trebat će rješavati interventnim Vladinim mjerama i — godinama. O tome i Sabor i Ministarstvo znaju dosta, i Tomić se u cijelosti slaže da je Hefnerova gradnja devastirala prostor Pirovca, da je to prouzročeno nedostatkom planova, te da je grubo prekršen Zakon o građenju. «Zaključak je» — kazao je Tomić, »da su Hefnerovi objekti u Pirovcu nekvalitetni, dijelom devastirani zbog ratnih djelovanja i uvijek opasni za okolinu, s priključcima izvedenima na nelogičan i nekorektan način.« Kako je nakon sastanka u Pirovcu bilo nemoguće donijeti bilo kakvu odluku u svezi sa sudbinom inkriminiranih apartmana, zaključeno je da Općinsko vijeće u Tisnom zabranii prilaz zgradama jer su u lošem stanju i postoji opasnost od urušavanja. A od Ministarstva pravosuda, odnosno Uprave za imovinsko-pravne poslove i od Ministarstva financiranja, Općinsko vijeće Tisno zatražit će da se privremeno obustavi svaki promet s tim nekreditinama. Isto tako, Općinsko vijeće Tisnog treba donijeti odluku da se provede detaljna urbanistička analiza čita-

vog apartmanskog naselja, oko polovice izgrađenog bespravno. Županijska skupština pak, treba donijeti odluku da se izradi odluka o prostornom uređenju Županije, u koju bi se uklonili rezultati analize prostora u Pirovcu. Taj bi dokument financirala država, jer je Šibenska županija pogodena ratom. Tek tada bit će moguće odlučiti koji će se objekti u Pirovcu rušiti, a koje će se moći legalizirati. Ministar je iz Pirovca otišao s punom aktovkom problema koje treba rješiti. Među njima je i predračun, po kojem je za uređenje vodo-voda i napajanja Pirovca strujom, potrebno oko deset milijuna maraka.

Veća zaštita nakon novog zakona

Tijekom dvodnevног boravka u Županiji Šibenskoj, ministar Zlatko Tomić boravio je na Kornatima, zajedno s domaćinima iz općine Tisno, te predstvincima nacionalnih parkova »Krka« i »Kornati« i republičkim inspektorom za građevinarstvo Ivicom Kovačićem. Nakon ručka u uvali Strižan, na otoku Kornatu, ministar Tomić razgovarao je s novinarima koji su pratili njegov boravak na području Šibenika. Posjet Kornatima bio je radni, te je u dogovoru s direktorom NP Rajkom Čuzelom-Papatom i predstvincima općine Tisno zaključeno da će sve daljnje ponašanje, život i privredivanje na Kornatima regulirati Pravilnik o unutrašnjem redu, a na temelju Zakona o zaštiti prirode, kojega Sabor treba uskoro donijeti. Kako je rekao ministar, značajnije devastacije Kornata nema, zahvaljujući upravo činjenici da je otočje gotovo cijelokupno u vlasništvu Murterana, koji su najbolje znali kako čuvati i sačuvati svoj tradicionalni životni prostor. Dogovoreno je također da uvala Podvrške bude polazište za sve posjete nacionalnom parku »Kornati«, točnije, da, pored Opata i Proverse bude treći ulaz u park. U Podvrškama će već idući mjesec započeti podizanje zgrade, gdje će biti smještena i ispostava Lučke kapetanije, sezonski granični prije-laz kao i još neke službe. U Nacionalnom parku očekuju naime, da bi već ovoga ljeta mogli doći do oko šezdeset posto prometa iz 1989. a zahvaljujući novim uredbama, nadaju se da će biti i daleko više evidentiranih posjetilaca. Jer, čak tri četvrtine ukupnog na-

Lignje je za ručak u Strižanu kod Pere Skračića na gradelama pekao njegov skrašnji zet Stipe.

su gotovo isključivi vlasnici otočja

Za Kornate! Novi će ih zakon štititi još više, ali će imati razumijevanja za život koji se na otočju tradicionalno odvija

nič kao sjedište budućeg javnog poduzeća, pa je ministar Tomić tako komentirao i pravu buru na relaciji Skradin-Šibenik glede sjedišta NP »Krka«, smatrajući da to nije životan problem parka. »Trenutno je mnogo važnije sačuvati prostor u granicama parka — kazao je Tomić — »pa uvažavajući sve probleme s vodoopskrbom Zadra i Šibenika, nećemo moći dopustiti da bi bilo nerazumno rješenje i trebati tražiti druge načine« — kazao je Zlatko Tomić na kraju svoga boravka u Županiji Šibenskoj.

B. PERIŠA
(Snimio: V. POLIĆ)

NA RUBU VEĆ VIĐENIH KRITIČKIH IZRIČAJA

MEKI TRBUH KREATIVNIH MEGALOMANA

UMJETNIČKA FOTOGRAFIJA

LJEPOTA UTIHE I KRASOTA SJETE

Ima akcija (ili učinkovitih realizacija) koje je uvijek na vrijeme pribilježiti. Jer su, što bi se reklo, od kakvog. Među njih, neprjeporno, spada (ili pripada) i fotografija koju potpisuje Davor Šarić. Budući da joj se s danima ne troši aktualnost, niti joj prohujom izvornog predstavljanja opada vrsnost — složit ćemo se, valja, da ju se, i ovom prigodicom, može «tiskovine metnuti.» Zarad toga što zaslužuje. Jer, kako je to naznačio Branko Brekalo, fotografije Davora Šarića zabilježbe su doživljaja, prijenosnice čuvstava u susretu s ljepotom magične tišine nekadašnjeg ljetnikovca koji je ljudska duša oplemenila i prepustila razigranosti i samoniklosti prirode. Šarićeve fotografije bilježe titrage raspojasane prirode, one nisu tužaljka nad baštama.

R.O.

nom, već sjetno prizivanje vremena što ga slutimo pod krošnjama goropadnog drveća. Svaka fotografija Davora Šarića jedna je priča: bio jednom jedan ljetnikovac... nastavak ostaje nama. Ovo jest ljetnikovac obitelji Vrančić, 1993. godine Gospodnje, ali doživljen Šarićevim objektivom — svjedokom postojanosti i ljepote u mijeni vremena, svjedokom koji fiksira neprolazno u onome što traje i u njemu čuva, diskretno, svoju začinost. »Tako kazuje prigodni kritičarski izričaj. Ako mu se nema iole ozbiljnog oduzeti — a zasigurno nema, onda uživajmo u priloženome, u fotografiji koja svjedoči samo ulomak ljepote utiha i krasote sjete. Prvičkih, šepurinskih, šibenskim hodočem potvrditi.

KNJIŽEVNOST KAO PRISJEĆAJNO OGLEDALO
TKO JE ZABORAVIO ŠEMPREŠOLU?

«Petar je vodeći Helku prišao starođam, sagnuo se malo s poštovanjem i predstavio joj Helku. Helka se našla pred staricom, odjevenom u haljinu od muslina i čipke, sa šeširom posivjelim od starosti, koji je prije mnogo godina bio zacijselo bijel, kao i haljina, a na kom su se mogli razaznati ostaci izveznenih, sad posve izbljedjelih ruža. Preko ramena joj je visjela velika torba u kojoj Helka zamisli blagotvorne trave. Na nogama je imala zatvorene sandale od satena s petama starinskog oblika, već posve oštećene, gotovo crne od iznošnosti. Suncobran, s kog su visjeli davno potamnjeli istrgani dijelovi nekog finog materijala, visio joj je preko ruke, vidjela se drška od slonovače u obliku glave psa plremenite pasmine. Na rukama su joj bile rukavice punе rupa, a na prstima, koji su iz njih virili, Helka uoči nokte začudno čiste i uredne. Šemprešola ih obuhvatila pogledom. Do tog trenutka odsutni pogled, i zato malo razrok, promijenij se učas. Helku zadive velike, plave oči na licu koje je bilo svijetlo-žučkasto, a uokvireno bogatom aureolom sijede, a posve bijele čiste kose. Vidjelo se da

stara dama redovito pere kosu, ali se činilo da je uopće ne češlja. Šemprešola pogleda najprije Petru gore, zatim Helku u svojoj visini. Neka milina prelijje se po Helki, kao da ju je starica dotakla čarobnim štapićem. »Ona je dobro duh zaljubljenih, prepoznala nas je«, sine Helki. Sjaj očiju Šemprešole se ubrzo zatim ugasio. Počela je govoriti iznenadjuće brzo, ali diktacija joj je bila jasna i glas mlađenacki. Zato se njen staračko lice Helki učini samo maskom. U početku su njene misli bile povezane, poneka izrazito lucidna, a potom se sve što je govorila pretvorilo u zbrku zapažanja. Još se jednom obratila Helki mrmljujući nešto o ljudskoj sudbini. Primila je djevojku svojom mekom staračkom rukom za bradu i zagledala se u njene oči prekinuši se u pola rečenice. Nasmijala se sjetno i bez pozdrava uputila rivot prema neosvijetljenom dijelu. Činilo se da u ritmu nekog plesa klizi. Zatim je skrenula u tamnu uličicu. Helka je nikad više nije srela.»

Jela GODLAR u djelu »Helka Stapp i njene sanje«

Zasigurno se neki neće složiti s promišljanjem da je bavljenje kritikom, to jest nastojanjem da se nekom književnom uratku, teatarskoj predstavi, glazbenom nastupu, slikarskoj izložbi i tome slično dade u javnost, bilo kao tiskovina ili posredstvom krugovala ili dalekovidnice, osobna prosudba podosta težak i često nezahvalan posao. To se posebice odnosi na prosuditelje u takozvanim malim sredinama, kao što je, evo, ova naša, šibenska. Da nije tako vrata bi se ama baš na prste ruke, da se tako ne samo uvjetno izrzimo, mogli svrstati Šibenčani što su se u protekla tri i pol desetljeća privatili zadatka (a bio joj, tu valjda prijepora nema, prijeko potreban za ovu sredinu) da iskažu — nakon kojega više nema izmaka — svoje promišljanje o nekom uljudbenom događanju. (Mirko Livaković, Simo Vučinović, Branko Belamarčić i Branko Rožanković »hvatali su se glazbenih projekcija, osvrte na predstave u glumištu davao je Ivo Livaković, slikarske izložbe pratio je Vitomir Perčin). Koji su razlozi u temelju činjenice da kritička motrišta u pravilu bivaju nezahvalna, prvenstveno za domaće ljudje? Ako je po nama — onda se središnja protimba nazire u tome što se od tzv. našeg čovjeka očekuje da užasno prema dolje snizi razinu zahtjevnosti, a od gostujućih stručnjaka (a često su to bivali i totalni neznalici) to se uspijevalo ishoditi mnogo drukčijim metodama, recimo davanjem do datnog novčanog ubira, ili plaćanjem dodatnih dnevnika, »ljabaznim večernim sijelima« itd. Premda nije uputno navedena uskrivena sasma locirati (a moglo bi se, recimo, raditi o dječjem festivalu, a moglo bi biti da je u pitanju domaća kazališna produkcija, a možda se radi o izdavačkoj ili izložbenoj aktivnosti...) Bilo kako bilo može se, uz samo malo istinskih ograda, predočiti stajalište da mnogi od šibenskih kulturnih događaja nisu imali primjer i priležan kritički sud dobrano zarad fakta da su oni koji su te manifestacije izvoljevali prezentirati a priori (a često u to sami uopće nisu bili uvjereni, dapače) očekivali — a, ako im je društvena silnica bila pri ruci, i naganjivali rečene prosudivače — da se »ispuste« što je moguće

Mnogi šibenski kulturni događaji nisu imali primjer i priležan kritički sud dobrano zarad fakta da su oni koji su te manifestacije izvoljevali prezentirati a priori (a često u to sami uopće nisu bili uvjereni, dapače) očekivali — a, ako im je društvena silnica bila pri ruci, i naganjivali rečene prosudivače — da se »ispuste« što je moguće povoljne prosudbe

pohvalnije prosudbe. Kritika, želimo to bez iole ograda označiti, posebice ako su njeni nositelji domaći ljudi, zbijala ne smije na nož dočekivati domicilne teatarske premijere, glazbene priredbe, izložbe, pojavu privjenaca u tiskovnom iskazu — držimo da se mora štovati razina tzv. amaterskog bavljenja bilo kojim ogrankom uljudbe, ali to još uvijek ne znači (niti će ikada moći značiti!) da promašene, ili štetne čak, izvedbene manifestacije valja tetošiti. Ako se, naime, tako radi — ili ako ta celjad njome »pokriva« svoje osobne dohotke, može izrodit umišljene veličine bez iole pokrića. Mada je, dabe, mnogo lakše frazirati nego ukazati na konkretne primjere — to još uvijek ne znači da Šibeniku nije potreban nezavisan i djetovoran kritički stup, a da se domaće ljudi, kritičare hoćemo reći, ne napada prvom priličicom kao osobe koje nemaju ni grama razumijevanja za domicilne uljudbene izričaje. Posebice na takav »splet i zaplet« ne smiju biti spremni i pripremni oni koji baveći se (ponekad čak i uzgredno) kulturom od nje bogme sasma pristojno, u materialnom zagledu, žive. Može se, međutim, iznaći podsta primjera kada su takozvani visokouzidignuti (dijelom i zarad razvodenjenog kriterija domicilnih prosuditelja) šibenski kreativci slali potpisnike ne odviše povoljnih osvrta onamo odakle se samo jednom u životu dolazi i to dobro znanim »kočjaškim rječnikom«. Grandomanija se, dakle, znala u nekim slučajevima (jer tu o takozvanim primjerima

jedva da se može zboriti!) izdići ponad i onih dobrohotnih prosudbenih izričaja, a pokuda »pogodenih« temeljila se na tobožnjem — u pravilu izmišljenom — oduševljenju na koje su te manifestacije nailazile u stranim sredinama. Malo moregen. To što se ponekim vezama i vezicama uistinu uspijevalo da se u dnevnom tisku i posredstvom krugovala i dalekovidnici i začuju, na prvi zagled, iznenadjući dobiti osvrty (jer tu, ruku na srce, o pravim kritičkim prosudbama i nije bilo govora!) valja dobrano zahvaliti činjenici da su ih dotični iz većih kulturnih središta — polazeći u zagledu kao prema mlađoj i još neiskusnoj braći — a priori tetošili i bez pravog razloga na kreativni pijedestal uzdizali bavajući istodobno sasma svjesni toga da se radi o, u kreativnom doseg, zbijalskim propalitetima. Međutim, mnoge od toga nije previše boljela glava, zarad takvih prihvata ruke su trijali ne samo (što je, je l' da, i bilo očekivati) tangirani umjetnici, već i njihove »slavom ovjenčane ustanove i udruge«, pa daljnjim slijedom i oni koji u zna se kakovom i kojem smislu »brinu o kulturi«. Ako tu riječ zamijenimo uljudbom to nipošto ne znači da se istovjetna (ili barem slična) dogadanja neće zbivati i u aktualnim nadnevnicima. A mi zapravo o njima i nismo pripovijedali, zar ne? Da jesmo — a jesmo mogli — možda bi svrka nešto drukčije izgledala. Njezin odjek, nažlost, bivao bi uvijek isti. Jer se ljudi užasno teško mijenjaju.

J. VESELIĆ

SITNOZOR KULTURE

OD NEMARA DO ZABORAVA

Možda će se nekome učiniti (ili, zapravo, pričiniti) kao da nemamo pametnjega posla nego da se svako malo »dohvaćamo« nekih godišnjica, da neprestance upozoravamo na zaboravljene obljetnice. Tko je u pravu (ako ne posve, a ono barem djelomice) neka prosudi svaki od čitalja, ali, što se naštiče, mi ostajemo pri prosudbi da su ti zaboravi istinski čin nekultura. Doduše, ne valja zaboravljati na takozvana tekuća zbivanja u sferi znanosti, povijesti, školstva, umjetnosti i inih ograna i razvodnica uljudbe, ali, zauzvrat, jednako je grešno, pogrešno i nedopustivo kad (i ako) živi pri zdravoj pameti (ali očito slabom sjećanju) zaboravljaju na one što su im bili prethodnica i nisu bili »nitko i ništa«. Pa ako je tako evo prilike da se ne zaborave neke druge obljetnice. Primjerice, ove se godine može obilježiti 420. godišnjica rođenja Ivana Lukačića, magistra glazbe i pisca poznatih moteta, u lipnju ove godine navršit će se dva desetljeća od smrti časnog dra Bože Dušilića, cijenjenog, istaknutog i omiljenog Šibenčanina, pisca mnogih (po tjednom i mjesecnom tisku u publikacijama razbacanih povjesnih članaka i dugogodišnjeg urednika časopisa »Socijalna misao«), 1904. godine u Zatonu je rođen Gabrijel Cvitan, istaknuti pjesnik (tiskane su mu zbirke: »Glas zemlje«, »Ptičji dvori«, »Pjevači zemlje« i »Voda iz kamena«) i pedagoški djelatnik. Premda bi se moglo navesti još nekoliko nadnevaka koje ovaj grad i njegovi žitelji (poglavitno uljudbeni djelatnici i nositelji rukovoditeljskih, županijskih i gradskih, funkcija) ne bi smjeli zaboraviti. Tko bi, koja kulturna ustanova ili priležna udruga, trebao preuzeti obvezu da se barem naznačene obljetnice ne prein-

če (po dobroj, već uhodanoj šibenskoj navadi) u nedopustiv nemar i ničim opravdani zaborav teško je, ovako sa strane, kazati. Međutim, ako se nađe vremena i kakve-takve umjetničke potke da se obilježavaju godišnjice uistinu minornih djelatnika, onda oni na koje se naznačena žaoka odnosi zasigurno imaju dosta (i previše, da iskreno rečemo!) vremena da se dostojno i primjereno obilježe obljetnice trojice rečenih šibenskih muževa. A možda se »kvaka« taj i činjenici da su se u Šibeniku već pooodbrano »izmješale jabuke i i kruške« pa se svih na koje se ovaj dobromanjerni osrvt odnosi prihvataju svega (svi tiskaju, svih priređuju izložbe, svih bi navodili gostovanja itd.), premda bi se, konačno, trebalo — a to bi moral potaknuti oni koji izdvajaju novac za kulturu — dogovoriti kome što pripada raditi. Od te podjele i raspodjele bilo bi i druge koristi, bilo bi tako da se ne bi zaboravljale primarne, izvorne radne zadaće. A ako netko nije sposoban za išta kreativnog za njega ćemo onda (i tada) kazati da je zalutao u uljudbene razlomnice. Drukčije, možda, i neće ići. A često se, da zaključimo, upada u ponor samo zarad činjenice što se od puste, guste magluštine tobožnih uradaka ne vide (niti, dabome, sagledava) stvarna neučinkovitost. Premda to nekima neće prijati — valjaju se otvoriti oči, jer nadolaze vremena (očekivati je barem tako, ako ne bude uvijek mogućih zastranjenja i prema tome iznenadenja) kada će se iz sigurnih izvora (neuništivih jasala kao što je desetljećima bio bajni budžet i takozvana sizovska raspodjela) dobivati sve manje novca. Kada će se, želimo izreći, cijeniti istinska djelatnost i učinkovitost. J. VESELIĆ

BRODSKI
ZAPIS

PATULJCI POJMA NEMAJU!

Tko sablazni jednog od ovih malenih koji vjeruju, za njega bi bilo bolje da mu se o vratu objesi mlinski kamen i da se baci u more.

Marko — 9,42

Slabi maestral jedva rashladjuje oznojeno lice. Mlađić na klupi preko puta mene često dlanom prelazi preko čela, od čega mu je već mokar čuperak kose nad njim. Mršav je, bližed, ušiljena nosa, neposlušne crne kose, u zgužvanoj crnoj košulji od svile i hlačama od tankog sivog štora. Povremeno nervozno zirne na mene. Do mene starija, puna žena, kratko ošišane crne kose u širokoj sukni i tjesnoj majici kratkih rukava.

— tamo kod Srba. Jebeš ti to obećanje. Tko će njima vjerovati — kaže mlađić u maskirnoj košulji, koji je u međuvremenu priskočio mojoj susjedi.

Na palubi je dosta svijeta. Uglavnom izbjeglica s Obonjanom. Vraćaju se iz grada. Većina u vrećicama nosi nešto voća.

— I što će meni obećanja? Koliko ču ja još živjeti? — nastavlja mlađić poluglasno.

Uhvatin pogled mlađica u crnoj košulji i pitam:

— Otkud ste?

— Mostar.

— Koliko ostajete na Obonjanu?

— Nećemo dugo — upiće se že-na. — Idemo dalje iz zemlje, na zapad.

Mlađić se nervozno vrpči. Htio bi nešto reći, a ona nastavlja:

— Moralni smo otici. On bi se ubio da smo ostali.

On nervozno otire znoj s čela. Želim mu reći nešto u čemu bi odmah prepoznao ljudsku naklonost.

— Studirao je u Sarajevu. Sva su mu dokumenta tamo spaljena. Došao kući u Mostar, a tamo samo pucanje, komšije te maltretiraju ...

— Ovdje ... ovde ne mogu nastaviti studirati. Nemam državljanstvo, novca nemamo. Vani isto i još jezik — progovori on.

— Pa, odmori se godinu dana. Mlad si treba da nastojiš ostati zdrav. Sto studiraš?

— Treću godinu električne.

— Imaš vremena.

— Ne znam što će s vremenom — kaže gorko.

— Iskreno, ni ja ne vidim neki veliki svjetli razlog za život, osim želje da djeci ne uvećam nesreću. Zar to već nije početak poraza ovog zla što pusti sve lijepo i vrijedno?

— Ma ... da ...

— Ali to drži — kažem.

— Jest — kaže uvjeren na trenutak. — Vidio sam mog kolegu iz srednje škole, kako maltretira mog komšiju od osamdeset godina. Sutra bi mene da nisam kidnuo. On ima automat, a ja

— Nastoj to zaboraviti. Ima i drugačiji ljudi od tvog kolege. Ako misliš da su vani, idi vani dok se ne središ.

— Ne znam što bih sa sobom ...

— Neko vrijeme ne planiraj budućnost. To te čini još nesretnijim. Ne dozvoli da te pobliđi tvoj kolega.

— Vraga ... budućnost. I nemam je!

— Nedavno sam srela mlađica tvorih godina, prijednika svjedoka Jezu. Bog mora kazniti ovo зло, kaže. Čime, pitala sam, novim klanjem. Ne bojte se, kaže. Bog kažnjava selektivno i neizostavno, a ovo je djelo Sotone. Od tada često razmišljam koliko sam ja pridonijela ovom zlu. Živjela sam

u razuzdanom društvu i ničim nisam mogla obuzdati tu razuzdanost. Ipak sam trebala, barem jednom, napraviti nešto, makar beznačajno, na što bih sada bila ponosna. I dok ne budem radila suprotno od ponižavanja čovjeka, omaložavanja i uništavanja ljudskog života, kako mogu znati da sam bolja, da sam iznad ovog zla.

Sitne crne oči me pažljivo motre.

— Evo nas na Obonjanu — kažem.

Izbjeglice se razilaze stazama. Sitni trk i u naručje mog mlađica skače mali dečki. Prepljavaju me neoobuzdano radost mojih hrijenja roditeljima i hrijenja moje djece meni. Kakav osjećaj utočišta i sigurnosti mogu naći ta djeca u naručju odraslih, čiji je ljudski značaj satr pred njihovim očima nekakvom granatom, nekakvom automatom, koje danima gledaju ponižene, zaplašene, uspaničene. Mogu li ti ljudi pomoći djeci da srede zbrku svojih osjećaja kada se teško mogu nositi i s vlastitim.

Psihoanalitičari tvrde da je djetetu potreban moralni odgoj koji će mu diskretno predložiti prednost moralnog ponašanja djelima koja izgledaju ne-posebno ispravna. U dječjem svijetu to znači pobedu pravde. U ovom svijetu

tu, bez pravde i pobede, svijetu svakodnevno demonstriranja razorne moći zla, koliko će od te djece moći naći dubljim smisao u vjeri da će nekad dati značajan doprinos životu?

Dva mala dečkiča u čizmama za kišu i velikim kupačim gačicama trče za nekakvim prijevoznim sredstvom. Jedan ga dohvata, drugog usporava klinjanje gačica. Grčevito ih stiše uz tribušić dok mu guza u trku bjelasa prema nama. Važno je da ih ne izgubi.

Napuštam Obonjan. Zurim preko ograde palube tamo gdje bi se trebao nazirati Vis. Uspijevam tek prepoznati liniju mora u lebdenju mnogo bližih otoka. Progoni me gorčina predašnjeg razgovora, osjećaj krivnje i potreba da se iskupim. Ne mogu se sjetiti niti jednog svog čina pobune protiv ovog zla. Da pače!

Za vrijeme ručka na nekakvom savjetovanju uhvatila sam uhom jednu rečenicu sa susjednog stola:

— Elza, ubit će ti Alaha!

Kolega iz Titograda pluglasno je siktao kolegici iz Zenice. Starija kolegica u nedoumici spustila je nos još dublje u tanjur. Dok sam u čudu dvojila, izgurao me iz blagovaonice kolega s nog stola.

— Samo ćete proširiti incident, nje-mu ništa nećete pokazati.

Sve je na kolegi iz Titograda odslalo školovanosću koja nije sjela i sirovom odlukom: Idem na sve.

Elzu sam ostavila povrijedenu i samu. Do kraja savjetovanja više je nisam vidjela. Uskoro je nastao lom.

Nad pristaništu Kaprija dočekuju me unučad moje sestre. Upravo su granate padale po Šibeniku, orkani, nje, ognjevi, sve se treslo, može li pasti ovde, što je luna, kolika je njena snaga, je l' jača atomska bomba, što je to atom-ska energija, što je to atom, što je to svemir, je l' istina da u svakom čoviku živi puno malih ljudi ...

— Šta ti je? Je l' te nešto bol?

— Ne, pripala sam se vještice — kažem.

Crne oči me gledaju radosnom ne-vjericom. Evo prilike!

— Cccc ..., kao da vještice postoje!

Višnja VRANKOVIC

VAŠA PISMA
„ELEKTRI“

S

LJUBAVLJU

J edan sam u nizu vaših potrošača u našoj ŽUPANIJI ŠIBENSKOJ koji je ogorčen radom (neradom) kod naplate električne energije. Naime, o čemu se radi. U listopadu 1993. god. vaš inkasator je bio na Danilu i popisivao stanje na mjerilima. Tog dana ja i supruga nismo bili kući, a saznali smo od susjeda da je vaš inkasator bio.

Ponadao sam se da će inkasator doći još jednom što se nije dogodilo. Probali smo ja i supruga u nekoliko navrata donijeti STANJE POTROŠENIH KILOVATA kako bi nam uredno i na vrijeme stigli računi. Nakon nekoliko desetaka potrošenih sati uspije sam, ali mi je vaša dječatnica na REKLAMACIJAMA propričila da me nema u kompjutoru, a prije dva mjeseca mi bilo. Zamolio sam gospodo da mi kaže što da radim i kome da se obratim. Dobio sam odgovor -NE ZNAM-. Otišao sam osjećajući se kao -NARODNI MAGARAC- kojeg se može natovariti kad god hoćeš kako se sve.

Elzu sam ostavila povrijedenu i samu. Do kraja savjetovanja više je nisam vidjela. Uskoro je nastao lom. Nad pristaništu Kaprija dočekuju me unučad moje sestre. Upravo su granate padale po Šibeniku, orkani, nje, ognjevi, sve se treslo, može li pasti ovde, što je luna, kolika je njena snaga, je l' jača atomska bomba, što je to atom-ska energija, što je to atom, što je to svemir, je l' istina da u svakom čoviku živi puno malih ljudi ...

Poslije toga nastojim ponovo doći do šaltera za -REKLAMACIJE-, ali bez uspjeha. Nastavio sam i dalje sam obračunavati i uplaćivati potrošnju. U siječnju 1994. godine stiže još veća glupost napisana na uplatnicama HEP-a DP-ŠIBENIK. Na ovim novim uplatnicama stoji da mi je potrošnja 128 DEM mješevno. Obrazloženje toj potrošnji je -GRIJANJE NA STRUJU-, a ja nikavu pećicu ne posjedujem. Pokušavam i dalje do šaltera za -REKLAMACIJE-, ali bez uspjeha. Šalter je tako blizu kao svakodnevna ljudska glupost, a tako daleko kao mir na ovim prostorima. Pitam vas, gospodo iz ELEKTRE, jeste li ikada pomisili kako vašim NERADOM maltretirate nedužno pučanstvo. Jeste li se kad upitili koliko je to isto pučanstvo izgubilo radnih sati delujući ispred vaših šaltera. Pitam vas tko vam daje pravo na to? Tko vas je ovlastio da potrošnju upisujete na pamet?

Poslije takvog čina idete u krajnost da neplatišama prijatelje kamatama i iskapčanjem, a potrošači ne mogu do šaltera za reklamacije. Možda ćete ovo opravdati izrekom kako nemate dovoljan broj dječatnika. Nemam pravo i ne poznajem tu problematiku, ali znam da imate 13 (trinaest) pravnika na platnoj listi.

Uz sve ove apsurdne koje sam doživio s vašim uplatnicama moram vam iznijeti još neke poteškoće s kojima živimo mi u Danilu. U tijeku jedne godine, naše pučanstvo je bez struje oko dva mjeseca, a osobito u zimskom razdoblju. Dešavalo se za vremenske nepogode kad vjetar baci nekoliko električnih stupova da nemamo električne energije tri do pet dana zaredom. U tim situacijama natjerani smo da radimo MANUALNE poslove kako bismo dobili električnu energiju. Vanjske rasvjete nemamo već tri godine, a sve se to uredjuje u mješevnu potrošnju. Obostrano zadovoljstvo bi se postiglo kad bi se visokonaponska i niskonaponska mreža rekonstruirala, a naše pučanstvo je svjesno da sad nije vrijeme za takvu akciju.

Rad kao rad je apstraktan pojam, a djelotvoran i ispravan rad oplemenjuje pojedinca i sredinu, a ja vas molim da počnete ispravno raditi.

Iz ovog bismi kruga, i ja i ostali građani htjeli što prije izići, a vi ste ti koji nam trebate pokazati put. Na kraju gospodo ako imate monopol, mi smo ipak radi vas, a ne obrnuto.

Vaš vjerni platiša
Rade Vukšić, Ridderska cesta 21
Danilo

ŽUPANIJSKI VREMEPOV:

VELJAČA 1964. GODINE

O NESTRUČNIM KADROVIMA
I GLASILU »MLADI«

„Kad je riječ o mehanizmu društvenog samoupravljanja, tada treba spomenuti i jedan od najširi oblike samouprave kojim gradani direktno ostvaruju svoja prava. To su — zborovi birača. Nije nikakva tajna da se u nekim izbornim jedinicama zborovi održavaju — jer se moraju održati. Umjesto da se shvati ozbiljnost dnevnog reda i zadatka, odnosno zaključaka koja će trebati donijeti, zbor se shvaća formalno. Na godišnjim konferencijama, prema tome, trebati dati ocjenu rada zborova birača. Trebat će odgovoriti na pitanje: jesu li komunisti raspravljali o zborovima birača, kakve su stavove zauzeli i kakve su probleme uočili ili, ako su rješavali probleme, kakva su rješenja postigli. „To je ulomak iz komentara što ga je na naslovom „Dvostruki kolosijek“ objelodnjuje „Šibenski list“ sredinom veljače 1964. godine. Piše se i o dalnjem obrazovanju proizvođača-upravljača i medu ostalim prezentiraju podatak da je na tzv. političkoj tribini, kojom je obuhvaćeno 38 kolektiva u 18 predavačkih centara (radila je u sklopu Radničkog sveučilišta u Šibeniku) proraden po temu koje je prosječno slušalo 1750 osoba. Nakon četiri godine djelovanja Javne tribine „Srijedom u sedam“, na kojoj se održavaju predavanja iz političkog, ekonomskog, naučnog i kulturnog života, rečena tribina postigla je veliku popularnost među Šibenčanima — »tako su prošle godine održana 22 predavanja koja je pratilo više od 2600 osoba.«

U privrednoj rubrici „Šibenskog lista“ Milan Mudronja, u to vrijeme agilni i stalni varnjski suradnik glasila piše, u članku pod naslovom „Stagnacija ribarstva“, da „je očigledno kako ribarska privreda u Šibenskom kraju doživljava tužne dane.“ Koji su razlozi tako vidnom opadanju ribarske privrede u kraju u kojem je ribarstvo dugog-

dišnja tradicija? Razloga je svakako više: od zastarjelih osnovnih sredstava za ribolov, evidentnog smanjenja ribljeg fonda uzrokovanim najčešće nemilosrdnim istrebljenjem ribljeg mladića, pa preko nereguliranih odnosa na relaciji ribar-zadruga, do preorientacije mlađih ljudi na tzv. stabilniju zanimanje. „Dopisnik iz Drniša Josip Zagorac izvještava da se u tom općinskom centru raspravlja o kadrovske problemima (sastanku je bio prisutan i Ante Martić). „Diskutanti su brojnim primjerima ilustrirali podcenjivački odnos privrednih rukovodilaca prema kadrovskim problemima. „Andrija Matković javlja se iz Knina i objelodnjuje da je tamošnja Općinska skupština osnovala komisiju za 42-satni radni tjedan u sastavu Sava Traživuk, Mate Bratić, Sava Lalić, Jovo Borović i Nikola Vučović. O stanju kadrova u Šibenskoj privredi, na temelju jedne analize, piše Josip Jakovljević i naznačuje sljedeće: „Da je nepovoljna struktura radne snage, na primjer u TLM-u „Boris Kidrić“, govore sljedeći podaci: višu stručnu spremu danas posjeduje 48 osoba, a srednju stručnu spremu 86, dok su potrebe daleko veće — 122, odnosno 240. S nižom stručnom spremom kolektiv ima 122 osobe, a trebalo bi da bude svega 42. Sa visokom kvalifikacijom, ima 61 radnik, a kvalificiranih 331, međutim, trebalo bi da ih bude 267 odnosno 432.“ O problemu zapošljavanja radnika elaborira Boris Kale (tada se javlja pod pseudonimom Opservator): „Kod Zavoda za zapošljavanje radnika u Šibeniku na posao čeka preko 1000 osoba — uglavnom nekvalificirani kader. Među njima

— u ovom broju predstavljena je literarna grupa Prve osnovne škole (pod vodstvom nastavnice Rajne Glinšek), a radove su tiskali Šimun Vjekoslav Čelić, Vjera Vlahov, I. Ležaja, Adriana Dobrić, J. Bumber, A. Đurić i Živana Starek.

„Zadovoljavajući rezultati“ naslov je članka koji analizira uspjehe u učenju na kraju polugodišta — konstatira se da su „polučeni rezultati na kraju polugodišta u šibenskim srednjim i osnovnim školama nešto bolji od prošlogodišnjih. Poseban članak analizira rezultate u učenju i inim aktivnostima u šibenskoj gimnaziji

KOŠARKA

DRAMA NA BALDEKINU

Zamalo je zagrebačko voće Šibenčanima zastalo u grlu i postalo gorko. Na iznenadenoje brojne šibenske publike (1500 gledatelja) protekle subote na Baldekinu momčad »Done« na odmor je otišla s tri poena viška (46:49). Srećko Medvedec, trener Zagrepčana, mudrom i taktički discipliniranom igrom u prvom je poluvremenu iskopčao vanjske igrače Šibenik ZM-a. Preko trolista izuzetno raspoloženih centara Šamanića, Skelina i Radulovića »voćari« su vodili sve do 29. minute, kada su Šibenčani konačno poravnali na 65:65. Bio je to istodobno i ključni trenutak utakmice. Najprije Badžim, potom Toomer, ponovo Badžim napravili su seriju 6:0, a odmah potom šibenski »matađor« Miro Jurić i izvrsni skakač, Mario Klanac priedili su pravu vratolomiju na parketu, torpedirajući Zagrepčane s dvije razorne trice zaredom (77:70). Miro Jurić je u dramatičnoj košarkaškoj subotnoj večeri još jednom prikazao svu raskoš svog neospornog talenta. S 32 poena bio je uvjernjivo najefikasniji i najbolji igrač susreta. Njegove (ukupno) 4 trice, jednostavno su »palile« šibensku publiku. Odmah do

Utakmica 4. kola prvenstva »Bijele lige« košarkaša ŠIBENIK ZM – DONA (Zg) 89:85 (46:49)

Iako su Zagrepčani vodili sve do 29. minute, Šibenčani su se na kraju zasluzeno (jer su bolja i Iskusnija momčad) osladili »preslatkim« zagrebačkim »voćem« ● Miro Jurić ponovno brillirao, s 32 poena bio je najefikasniji igrač utakmice ● U ključnim trenucima, preokret donijeli Badžim, Toomer i Mario Klanac ...

U subotu 19. veljače s početkom u 19.30 sati, košarkaši Šibenik-ZM, odigrat će derbi susret 5. kola »Bijele lige« u kojem se sastaju s košarkašima Zadra u Jazinama.

Za taj susret u Šibeniku vlada ogroman interes. Iz šibenskog kluba doznačimo kako će vječiti dalmatinski derbi pratiti i veća skupina šibenskih navijača, koja će na tribinama u dvorani Jazine biti snažna podrška Šibenčanima.

no. Na kraju pobijedio je malo spretniji, sretniji i iskusniji protivnik, pa se nema za čime žaliti. Preljepa utakmica u kojoj je publika u Šibeniku istinski mogla uživati.

Živko Ljubojević (-Šibenik-ZM): Psihološki, bila je to posebno teška utakmica za nas. Potrošili smo se u zadnje dvije utakmice protiv dva najkvalitetnija kluba u Hrvatskoj, »Cibone« i »Croatia« osiguranje u kojima smo odigrali odlično. Međutim nakon poraza u tim utakmicama, morali smo se potvrditi, pobjom nad »Donom«, ko-

mo. Na kraju pobijedio je malo spretniji, sretniji i iskusniji protivnik, pa se nema za čime žaliti. Preljepa utakmica u kojoj je publika u Šibeniku istinski mogla uživati.

Živko Ljubojević (-Šibenik-ZM): Psihološki, bila je to posebno teška utakmica za nas. Potrošili smo se u zadnje dvije utakmice protiv dva najkvalitetnija kluba u Hrvatskoj, »Cibone« i »Croatia« osiguranje u kojima smo odigrali odlično. Međutim nakon poraza u tim utakmicama, morali smo se potvrditi, pobjom nad »Donom«, ko-

mo. Na kraju pobijedio je malo spretniji, sretniji i iskusniji protivnik, pa se nema za čime žaliti. Preljepa utakmica u kojoj je publika u Šibeniku istinski mogla uživati.

— Gotovo, čitav tijedan nakon dolaska iz Zagreba nismo redovito trenirali jer je voda u bazenu hladna. Nadam se da nećemo doći u situaciju da tu utakmicu moramo odigrati u Splitu — povjeroj nam se Renje.

Zabrinuti igrači »Solarisa« zbog hladne vode u bazenu

UTAKMICA 10. KOLA VATERPOLSKOG PRVENSTVA HRVATSKE

SOLARIS - JADRAN

Nakon šeste prvenstvene pobjede ostvarene u Zagrebu protiv tamnjeg »Medveščaka« (11:15), vaterpolisti »Solarisa« ove subote 19. veljače na svom plivalištu ugostit će dvostruke evropske prvake, momčad splitskog »Jadrana«. Atmosfera u momčadi »Solarisa« uoči subotnjeg vodenog spektakla pomalo je zabrinjavajuća. Razlog: još uvek nije ugriana voda u bazenu, pa se trener Grgo Renje opravdano ljuti.

— Utakmica u Zagrebu bila je uvertira za subotu kada nam dolaze dvostruki evropski prvaci. Nadam se da nećemo razočarati naše vjerne navijače. Spričani su odmah uz bok »mladostušima«. Pružit ćemo maksimum i pokušati pobijediti. Naša dobra igra u 1. kolu prvenstva protiv »jadranaša« u Splitu prošle godine (12:11) daje nam jamstvo i nadu u naš konačan uspjeh.

Utakmica Solaris - Jadran-Eurosplit počinje u 18.00 sati. B.Č.

(Snimio: R. Goger)

njega bio je Živko Badžim s 21 poenom. Međutim, umjesto da konačno slome protivnika i povećaju razliku, Šibenčani su potpuno zamrsili susret do puštajući gostima koji se nisu predavaли da dvije minute prije kraja dudu na 82:81. U dramatičnom finisu koji je oduzimao dah, dok je onima sa slabim srcem nedostajalo octa, Šibenčki topnik Živko Badžim pogodio je za dva i uspješno iskoristio dodatno slobodno bacanje. U paklenoj jurnjavi koja je nastala u tim trenucima Šibenčani su imali više živaca pa je na kraju presudilo iskustvo. U samom finisu Toomer pogoda, potom »Badžo« pogoda također dvicu, te iz slobodnih bacanja isti igrač postavlja konačan rezultat 89:85. Na kraju su se Šibenčani ipak zasluzeno osladili »preslatkim« zagrebačkim voćem. Na kraju bismo dodali još jednu konstataciju. Razlog nesigurne igre

Šibenčana u prvih 30 minuta susreta, jasno se osjetio neigranjem ozljedjenog veterana Nenada Slavice, kojem je u Zagrebu u sudaru s Alihodžićem u susretu protiv Cibone napukla desna ključna kost. Sa Slavicom na parketu, Šibenčani bi zasigurno s puno manje muke svladali »voćare« koji su se na iznenadujući način predstavili kao vrlo perspektivna ekipa. Nakon utakmice treneri objiju momčadi ovako su prokomentirali susret:

Srećko Medvedec (-Dona): Poštevamo nam je bilo dragi odigrati pred šibenskom publikom u drevnom Krešimirovom gradu, u gradu braće Petrović, bez kojih ni zagrebačka košarka nikada ne bi bila ono što danas jest. Uživali smo u predvremenom ambijentu na Baldekinu. Mi moramo još dosta učiti, ali svojim igračima ne mogu ništa zahtijevati. Dobro su se borili, igrali pamet-

ja slovi kao out-sider, što je pogrešno mišljenje. Ako se dobije, to nije neki veliki posao, ako se izgubi, onda se puno izgubilo. Iako nismo labavo ušli u utakmicu, ipak se dogodilo da je postala izuzetno teška za nas. Osjetila se njihova dominacija na poziciji centra gdje smo mi tanki. U drugom poluvremenu odigrali smo puno agresivnije. Normalno da su kao mlada i neiskusna ekipa morali pasti u igri. U trenucima kada smo vodili sa 7 razlike, trebali smo ih slomiti i otici na visoku razliku. Međutim ponovo smo dozvolili, da se oni vrate, pa smo morali stizati rezultat. Pojačanom igrom u obrani ipak smo na kraju uspjeli zasluzeno pobijediti i osvojiti bodove — zaključio je Živko Ljubojević.

B. ČUBRIĆ
Snimio: R. Goger

UKRATKO SA ŠUBIĆEVCA

Na Šubićevcu će krajem ovog tjedna započeti već duže vrijeme planirana izgradnja pomoćnog nogometnog igrališta. Prema riječima direktora šibenskog nogometnog prvoligaša Milivoja Boranića, sve je spremno za tu akciju.

— Napravljen je predračun, sredstva su osigurana, a već krajem ovog tjedna ukoliko to vremenske prilike dozvole, na Šubićevcu će zbranjati strojevi — kratko je izvjestio Boranić.

• • •
U četvrtak je konačno postignut dogovor NK »Šibenik« i HRT-a oko izravnog televizijskog prijenosa utakmice 18. kola prvenstva između »Šibenika« i »Croatie« iz Zagreba.

— Sve je dogovoreno, s 99 postotnom sigurnošću mogu potvrditi da će prijenosa biti. Utakmica će biti odigrana već u petak, 25. veljače s početkom u 15.00 sati — raportirao je Mita Boranić.

B.Č.

UKRATKO

POBJEDA »GALEBA«

U nastavku prvenstva A-2 košarkaške lige — skupine jug, šibenski predstavnici postigli su 2 pobjede i jedan poraz. Košarkaši drniškog DOŠK-JOLLY porazeni su na Gripama od ekipe Soline 104:96. Galeb-Dalmagradnja pobijedila je u susretu sa DUBROVNIKOM Zenex rezultatom 84:73, dok je druga ekipa Šibenik ZM tek u produžetku pobijedila Ploče 72:70 nakon što je susret u regularnom tijeku završen 67:67. Poslije 15. kola DOŠK-JOLL se nalazi na četvrtom s 23. Galeb-Dalmagradnja na petom sa 22 bodova koliko ima i makarska Amofora, dok je Šibenik II na pretposljednjem mjestu sa 17 bodova. U sljedećem kolu igra se derbi na Baldekinu između Šibenika II i Galeb-Dalmagradnje, dok je DOŠK-JOLLY domaćin u Splitu košarkašima Zrinskog iz Metkovića.

ODBOJKAŠICE U KVALIFIKACIJAMA ZA I. LIGU

Odbojkašice Šibenika pobijedile su u 10. kolu prvenstva Druge odbjokaške lige (skupina jedan) ekipu Dubrovnika s 3:1. Tom pobjedom osigurali su drugo mjesto na tabeli koje ih vodi na kvalifikacije za popunu Prve lige. Odbojkašice Šibenika gostovali su u Zadru gdje su poraženi od Gorana iz Bibinja s 3:0. Tim porazom zauzeli su posljednje mjesto. U sljedećem kolu odbjokaši Šibenika gostuju u Kaštel Lukšiću gdje se sastaju s Mladostom, dok se odbjokašice Šibenika kao domaćini u dvorani OS Jurja Šižgorića sastaju s odbjokašicama splitskih Brda.

Rade TRAVICA

VATERPOLO

Zabrinuti igrači »Solarisa« zbog hladne vode u bazenu

UTAKMICA 10. KOLA VATERPOLSKOG PRVENSTVA HRVATSKE

SOLARIS - JADRAN

Nakon šeste prvenstvene pobjede ostvarene u Zagrebu protiv tamnjeg »Medveščaka« (11:15), vaterpolisti »Solarisa« ove subote 19. veljače na svom plivalištu ugostit će dvostruke evropske prvake, momčad splitskog »Jadrana«. Atmosfera u momčadi »Solarisa« uoči subotnjeg vodenog spektakla pomalo je zabrinjavajuća. Razlog: još uvek nije ugriana voda u bazenu, pa se trener Grgo Renje opravdano ljuti.

— Gotovo, čitav tijedan nakon dolaska iz Zagreba nismo redovito trenirali jer je voda u bazenu hladna. Nadam se da nećemo razočarati naše vjerne navijače. Spričani su odmah uz bok »mladostušima«. Pružit ćemo maksimum i pokušati pobijediti. Naša dobra igra u 1. kolu prvenstva protiv »jadranaša« u Splitu prošle godine (12:11) daje nam jamstvo i nadu u naš konačan uspjeh.

Utakmica Solaris - Jadran-Eurosplit počinje u 18.00 sati. B.Č.

(Snimio: R. Goger)

TRADICIJA - SIGURNOST - POVJERENJE

»CROATIA« osiguranje dioničko društvo - Zagreb, 110 godina tradicije - sigurnosti - povjerenja, za vaše potrebe u osiguranju nudi:

- osiguranje automobilske odgovornosti
- plaćanje čekovima u dvije mjesecne uzastopne rate bez kamata
- 5 posto popusta za gotovinsko plaćanje
- djelomično kasko osiguranje
- pokriva štete po određenim grupama rizika uz premiju znatno nižu od potpunog kaska
- kolektivno osiguranje auto-kasko i kućanstvo
- povoljno plaćanje dužne premije u osam rata obustavom na plaći
- ostala osiguranja imovine i osoba uz valutnu klausulu
- plaćanje premije i isplatu naknade u HRD prema tečaju DEM

59000 ŠIBENIK, S. RADIĆA 9 POŠTANSKI PREGRADAK 106
TELEFONI: 059 / 23-759, 23-725, 23-956, 23-078, 23-633
DIREKTOR: 059 / 23-828 TELEFAX: 059 / 24-453

UPAMTITE!
CROATIA JE SAMO NAŠA I VAŠA
ZA POSLOVE OSIGURANJA IZUZETNA I
JEDINSTVENA

ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE

SLOBODNA RADNA MJESTA

TLM—TOFAL

d.o.o. Šibenik

Narodnog preporoda 12

— TEHNOLOG PROIZVODNJE — PRIPRAVNIK VSS KEMIJSKO TEHNOLOŠKI

FAKULTET ILI METALURŠKOG SMJERA

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme

Rok oglasa: 19. 2. 1994.

— LASIN

Bože Peračića 34

Šibenik

— PRODAVAČ

Trgovačka škola

— 1 izvršitelj na određeno vrijeme

Rok oglasa: 19. 2. 1994.

— HTP «RIVIJERA» p.o.

V. Nazora 53

Šibenik

— KUHAR

KV kuhan

— 2 izvršitelja na određeno vrijeme

Rok oglasa: 23. 2. 1994.

RH. ŽUPANIJA ŠIBENSKA, URED ZA RAD,

ZDRAVSTVO I SOCIJALNU SKRB

— SANITARNI INSPEKTOR

— 1 izvršitelj

— VI. st. stručne spreme sanitarnog smjera

— položen stručni ispit

Rok oglasa: 23. 2. 1994.

HPT — HRV. POŠTA I TELEKOMUNIKACIJA — CENTAR POŠTA ŠIBENIK

— POSTAR U MURTERU

— 1 izvršitelj

— KV djelatnik odgovarajućeg smjera

— položen vozački ispit za vožnju mope da

Rok oglasa: 23. 2. 1994.

— IVAPLAST ŠIBENIK, Milice i Turka 63

— IZRADA PREDMETA OD STAKLOPLAS-

TIKE

— 2 izvršitelja na određeno vrijeme

— kemijska škola

Rok oglasa: 23. 2. 1994.

— SIBINIUM s.p.o. Šibenik, Zagrade 24

— PRODAVAČ I NABAVLJAČ RIBE

— 2 izvršitelja na neodređeno vrijeme

— trgovacka škola

Rok oglasa: 23. 2. 1994.

MEDICINSKA I KEMIJSKA ŠKOLA ŠIBENIK

— PODVORNICK — ČISTAČICA

— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme

— osnovna škola

— 6 mjeseci radnog iskustva

Rok oglasa: 24. 2. 1994.

— VINOPLOD — VINARIJA d.d. Šibenik

— SKLADIŠTAR U ZAGREBU

— 1 izvršitelj na neodređeno vrijeme

— SSS, KV trgovac

— Prodajni centar Zagreb, Kralja P. Svačića

— 29. Velika Gorica

Rok oglasa: 24. 2. 1994.

RH. ŽUPANIJA ŠIBENSKA, OPĆINA VODICE

— TAJNIK OPĆINE

— 1 izvršitelj, VSS pravnog smjera

— 5 godina radnog iskustva

— položen stručni ispit

STRUČNI SURADNIK ZA FINANSIJSKE POSLOVE

— 1 izvršitelj

— VSS ekonomskog usmjerenja

— 3 godine radnog iskustva

— položen stručni ispit

STRUČNI SURADNIK ZA DRUŠTVENE DJE-LATNOSTI

— 1 izvršitelj, VSS, filozof, ili nekog drugog društvenog smjera

— 3 godine radnog iskustva

— položen stručni ispit

STRUČNI SURADNIK ZA PROSTORNO PLANIRANJE

— STAMB. KOMUNALNI POSLOVI I IMOVINSKO-PRAVNI POSLOVI

— 1 izvršitelj, VSS građevinskog ili drugog odgovarajućeg smjera

— 3 godine radnog iskustva

— položen stručni ispit

Rok oglasa: 24. 2. 1994.

SAVJET POLJOPRIVREDNE ZADRUGE ŽIRJE

59236 ŽIRJE

objavljuje:

NATJEČAJ

za Izbor i Imenovanje DIREKTORA ZADRUGE

Pored općih uvjeta propisanih zakonom, kandidati trebaju ispunjavati i ove posebne uvjete:

- da imaju visoku stručnu spremu, s najmanje dvije (2) godine radnog iskustva

- da imaju višu stručnu spremu, s najmanje tri (3) godine radnog iskustva

- da imaju srednju stručnu spremu, s najmanje pet (5) godina radnog iskustva

- da nemaju zakonskih smetnji za obavljanje funkcije direktora

Ponude prema ovom natječaju uz dokaze o uđovoljavanju uvjetima, dostavljaju se na adresu: Poljoprivredna zadruga Žirje, 59236, s naznakom (savjetu Zadruge za izbor direktora).

Natječaj ostaje otvoren 15 dana od dana objave.

AUTO - ŠKOLA

• BARBARA •

Mogućnost plaćanja u više rata i čekovima. Upisujemo kandidate za C, E i D kategoriju.

Tečaj za A i B kategoriju počinje 22. veljače u 17.30 sati.

Informacije na telefon **28-023** ili u prostorija ma Zrinsko frankopanske 6.

Hvala na povjerenju.

REPUBLIKA HRVATSKA
REPUBLIČKI FOND SOCIJALNE ZAŠTITE

PODRUŽNICA ŠIBENIK

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD

KLASA: 112-03/94-01/01

URBR.RO: 2182-19-03/294-1

Na temelju članka 4. Pravilnika o radnim odnosima Centar za socijalni rad, Podružnica Šibenik raspisuje

NATJEČAJ

za prijem u radni odnos u Centru za socijalni rad, Podružnica Šibenik

— jedan (1) djelatnik — DEFEKTOLOG
na neodređeno vrijeme

Uvjeti:

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa kandidat mora da ispijava i sljedeće uvjete:

— VII stupanj stručne spreme defektoološkog usmjerenja

— jedna (1) godina radnog iskustva na poslovima socijalne zaštite i položeni stručni ispit.

Rok:

Rok za podnošenje prijave je osam (8) dana od dana objave natječaja u "Šibenskom listu" Šibenik.

Uz prijavu kandidat je dužan priložiti:

— dokaz o završenom obrazovanju

— dokaz o položenom stručnom ispit

— dokaz o državljanstvu Republike Hrvatske

Sudionici natječaja o rezultatu izbora bit će obaviješteni u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o izboru.

**INFORMATIVNI
CENTAR
ŠIBENIK**

OSNIVAČ:
Općinska skupština Šibenik
IZDAVAČ:
Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni center. Upravitelj Informativnog centra: Zdravko KEDŽO. Uredje redakcijski kolegij: Đuro BEČIR, Diana FERIĆ, Katarina RUDAN, Stjepan BARANOVIĆ, Ivan

BURIĆ, Mirko SEKULIĆ, Branimir PERIŠA, fotoreporter Vilson POLIĆ.
Odgovorni urednik »Šibenskog lista«: Ivan BURIĆ.
Uredništvo: Ulica Božidar Petranovića 3, Šibenik
TELEFONI: Centrala: 35-510, direktor 33-999, studio i režija Radio-Šibenika 36-999 i 39-666.

IZ MATIČNOG UREDA

ROĐENI

Dobili kćer: Filip i Jadranka Grubišić-Čabo, Ante i Diana Rak, Zdenko i Nada Gašić, Dinko i Vlatka Bilač, Zvonko i Gordana Madunić, Josip i Blaženka Celić.

Dobili sina: Joško i Gordana Spahija, Gordan i Jasmina Mandić, Zdravko i Ranka Perica.

VJENČANI

Zorana Macanović i Joško Bačelić, Nives Pasarić i Željko Banvac, Tona Petković i Duje Stančić, Madlena Grabić i Ante Bakić, Kata Mišković i Joso Lovrić, Mirjana Reljić i Joško Ercegović.

MALI OGLASI

Tel. 35-600

U dubokoj boli javljamo rodbini, prijateljima i znancima da je dana 12. II. 1994. nakon kratke i teške bolesti u 65. godini preminuo naš dragi i nikad prežaljeni suprug, otac, svekar, brat i djed

JOŠKO JURKOVIĆ

Sprovod dragog nam pokojnika obavljen je dana 16. II. 1994. na zagrebačkom groblju Mirogoj. Ozalošćeni: supruga Karmen, sin Dražen, nevesta Dubravka, unuci Ivan i Igor, brat Krešimir i nećak Slaven, kao i ostala mnogobrojna rodbina. Počinjao u miru Božjem.

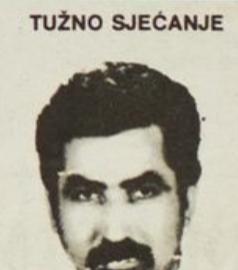
TUŽNO SJECANJE

na voljenu suprugu, majku i baku

LJUBINKU KRNCHEVIC
20. II. 1988. — 20. II. 1994.

Tužni za tobom, ponosni što smo te imali, ostaješ uvijek u našim srcima. Tvoji: djeca i suprug Hvala djelatnicima RO »Čempresi« koji te se sjećaju i krite tvoj grob. (006)

BRUNO ANTUNAC
1980. — 1994.

Vrijeme prolazi, a tuga i bol su prisutni u našim srcima za Vasama, dragi roditelji. Uvijek će Vas se sjećati i misliti na Vas vaši sinovi Goran i Bruno. (005)

NAKON PROSLAVE VALENTINOVA IZABRANE NAJLJEPŠE LJUBAVNE PJESEN

Nakon natječaja za najljepšu ljubavnu pjesmu, koji je otvorio šibenski Centar za kulturu u povodu Valentinova, tročlana ocjenjivačka komisija izabrala je najbolje prijavljene ljubavne pjesme. To su »Patnja« Gorana Roce, »St. Valentine's day« Slavice Vlahov, »Osmi-jež žutih pjeva« Višnja Brečević, »Pismo« Ankica Kale, »Šibenska noć« Drage Mrćelić i prvo nagrade - »Dodi na jednu čakulu« Vinke Anić. Pjesme su pročitane na proslavi Valentinova priredenoj u Alklubu, a večer je organizirao šibenski Centar za kulturu.

Dodi na jednu čakulu

*Dodi na jednu čakulu
Ostani i sad do zore
Ugasili davno smo vatre
Nismo im dali da gore.*

*Dodi na jednu čakulu
O tome zašto nismo
I priznaj da smo tili
Biti baš tu i da smo.*

*Dodi na jednu čakulu
Za ona vremena stara
Moramo, moramo sami
Ugasiti ostatke žara.*

*Dodi na jednu čakulu
Da potvrdimo svoje
Kako smo tili ka jedno
A uvik ostali dvoje.*

*Tila bi samo čakulu
A ko će garant dati
Da ono teke žara
Neće rasplamsati.*

*Neka te zato di jes
Laži ka i ja sebi
Da ti je tako lipše
I da se minjao ne bi.*

»JEDRENJAK«

Koja je najbolja maska? »Pa mislim da je — upravo moja!«

Vara se svatko onaj tko pomisli kako u Šibeniku nema duha, na temelju već poznate »Ništa se u ovome gradu ne događa.« Kada je protekla nedjelja, nakon dvije godine razumljiva prekida novi održan »Dičji maškarani ples« sav je pritajeni duh i spremnost na veselje i maškaradu isplivao u kostimima naše djece. Snijeg ih nije omeo da u velikoj, šarenoj povorci prodru gradom od Baldekinu i naplešu se uz takto grupe »Magazin« ili sudjeluju u izboru najbolje maske. Možda su jedino smetali stariji, maškarani kao i uvijek u svoja tmurna odijela. Ali, tko ih je i viđio u šarenom dvorani? Jedino što mogu priznati jest to da su njihovi očevi i djedovi bili, ne tako davno, daleko bolji »meštri od maškara« ...

Bilo je tu vještice, životinja, klaunova, vitezova ...

(Snimio: V. Polić)

MAŠKARE ZA SVA VREMENA

Šibenikom su u nedjelju cipelali i »Cipelići«. Zahvaljujući trudu nekih majki, kojima rat nije opredavanje da svojoj djeci ne sašiju i takve kostime, iz cipela su u dvorani iskočile dječje noge željne plesa

KREŠIMIROV DOM

Nedjeljom 16 - 19 sati

.TULUM - DISCO SHOW.

za djecu do 14 godina

- # Disco music
- # IGRE
- # LUTRIJA
- # Mikrofon je vaš
- # Ird i rd i rd

GOSTI PROGRAMA FRANKA GULIK
HIKOLINA MAZALIK

NEDJELJA 20.2.94. U 16 SATI

POKROVITELJ "TULUMA" "TUP" ŠIBERIK

TOLIKO DA ZNATE - KROZ PROGRAM VAS VODI BARBA MATE !!!

ULAZNICE PO CIJENI OD 10.000 HRD MOŽETE NABAVITI U KREŠIMIROVOM DOMU, SVAKOGA DANA 8 - 13 SATI I NEDJELJOM 1 SAT PRIJE POČETKA PROGRAMA. BROJ ULAZNICA OGРАNIČEN

MAŽORETKINJE

Antonija

Sporo, spor - s ritmom uz kojeg bi se šibenski sastav mažoretkinja popuni tek za nekoliko godina, stižu prijave za članstvo među »djevojke s palicama.« Ovaj put predstavljamo Antoniju Zorića, 15 godina, učenica, visoka 170 cm. Ta nije valjda jedina u svojoj generaciji?

PRIJAVA ZA ŠIBENSKE MAŽORETKINJE

Ime i prezime

Godina rođenja

Škola i razred

Zanimanje

Visina

Adresa

Telefon

Potpis:

Prijave pošaljite na adresu: »ŠIBENSKI LIST«
(mažoretkinje)
Ulica Božidara Petranovića 3
59000 Šibenik

ili ih predati osobno na šalteru u prizemlju od 9 do 12 sati s znakom: za mažoretkinje.

IZVUČENE NAGRADA NAGRADNE IGRE »ŠIBENSKOG LISTA« I »ŠIBENIKTOURSA«

Jeste li sačuvali kupone od svojih ulaznica s Dječjeg maskebalnog proteklih nedjelja u Sportskoj dvorani na Baldekinu? Nadamo se da jesete. Jer nagrade su izvučene, pa je vlasnik kupona s brojem 03212 dobio od turističke agencije »Šibeniktours« vikend putovanja u Rabac, u Istru. Druga nagrada odlazi na adresu imaoce kupona s brojem 03887 i donos dvije povratne karte do Trsta, dok je kupon s brojem 03047 »izvukao« 10 posto popusta na sve usluge »Šibeniktours« u trajanju od tri mjeseca, do lipnja ove godine. Dobitnici se, uz predočenje kupona, trebaju javiti u agenciju »Šibeniktura« najkasnije u roku od sedam dana i podignuti nagrade.